

SÜLYSÁP

Völgyzugoly Műhely Kft.

TELEPÜLÉSTERV - TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV

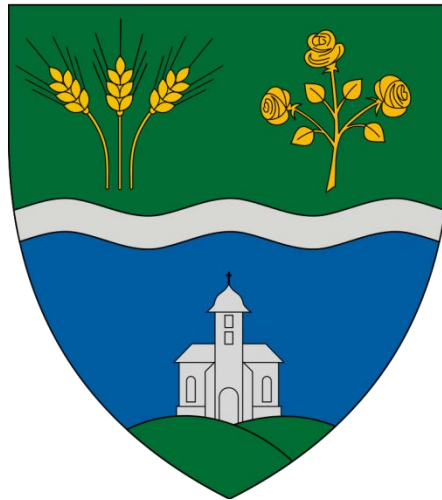
Munkaközi anyag
2025. augusztus

SÜLYSÁP

TELEPÜLÉSTERV

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV

Munkaközi anyag

Megbízó

Sülysáp Város Önkormányzata
Horinka László polgármester
Cím: 2241 Sülysáp Szent István tér 1.
Tel.: 06 29 435-001

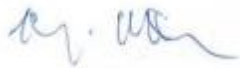

Tervező

Völgyzugoly Műhely Kft.
1024 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 13-15. II./5.
Tel.: 1-439-0490

2025. augusztus
VZM 1886/24
sülysáp_tft_250807

ALÁÍRÓLAP

Településrendezés	Ferik Tünde vezető településrendező tervező É 01-5583, TT/1 01-5583	
	Fóthi Annamária okl. településmérnök TT 13-1759	
	Kenyeres Krisztina okl. településmérnök	
Tájrendezés, környezetvédelem	Kéthelyi Márton okl. tájépítésmérnök TK 01-5282 tájvédelmi szakértő	
	Marján Melinda okl. tájépítésmérnök okl. természetvédelmi mérnök	
Közlekedés	Horváth Tünde okl. építőmérnök TK 01-5282 (Green avenue Kft.)	
Közműellátás	Hanczár Zsoltné okl. gépészmérnök (MK: 01-2418) okl. városépítési-városüzemeltetési szakmérnök (KÉSZ Tervező Kft.)	
Térinformatika	Sághy Bálint térinformatikus	
Munkatárs	Gerlei Réka településmérnök hallgató	
Főépítész	Sturm Enikő	

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ.....	4
1 JÖVŐKÉP	7
1.1 ÁTFOGÓ CÉLOK	7
1.2. HORIZONTÁLIS CÉLOK	8
2 STRATÉGIA	10
2.1 CÉLRENDSZER.....	10
2.2 A FEJLESZTÉSI CÉLOK ÉRTELMEZÉSE AZ EGYES TELEPÜLÉSRESZEREKRE	33
3 CSELEKVÉSI PROGRAM.....	34
3.1 TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI AKCIÓK ÖSSZEHANGOLT, VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE, AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉSEK PRIORIZÁLÁSA.....	34
3.2 FEJLESZTÉSI AKCIÓTERÜLET	37
3.3 KÖZMŰ ELLÁTÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ CSELEKVÉSI TERV	39
3.4 A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK	41
3.4.1 Szabályozási tevékenységek.....	41
3.4.2 Intenzív forrásszerzési, pályázati tevékenység	41
3.4.3 Közszolgáltatások, intézményi háttér	42
3.5 TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK	42
3.5.1 Településközi koordináció a TFT kapcsán	42
3.5.2 Partnerség – településközi koordináció fejlesztések kapcsán	43
4 MONITORING.....	43
5 FEJLESZTÉSI TERVLAP	45

BEVEZETŐ

ELŐZMÉNYEK, A MEGBÍZÁS ISMERTETÉSE

Sülysáp a hatályos településrendezési eszközei 2017-ben készültek. A településrendezési eszközök hatályba lépése óta az építésügyi és településrendezési jogszabályi környezetben jelentős változások léptek életbe. Többek között az országos településrendezési és építési követelményekről szóló kormányrendeletet (továbbiakban: OTÉK) helyébe a településrendezési és építési követelmények alapszabályzatáról szóló kormányrendelet lépett (továbbiakban: TÉKA). Hatályba lépett a magyar építészetről szóló 2023.évi C. törvény (a továbbiakban: Méptv), mely az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvényt (továbbiakban: Étv.) váltotta fel.

További nagyszabású jogszabályi változás a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet (R.) életbe lépése, mely jelen tervekészítést jelentősen befolyásolja és a hatályos településrendezési eszközök időbeni alkalmazhatóságát korlátozza.

A megváltozott jogszabályi környezet okán a településeknek 2027. július 1-ig jóvá kell hagyni az új, megváltozott jogszabályi környezetnek megfelelő településtervet. Amennyiben ez nem történik meg, úgy a helyi építési szabályzat hatályát veszti, s az új településterv elkészültéig - a településnek nem lesz Helyi Építési Szabályzata (HÉSZ), így az építésügyi engedélyek illeszkedés alapján kerülnek elbírálásra.

Fenti előzményeket követően Sülysáp Város Önkormányzatának képviselő-testülete az új tervműfajoknak megfelelő településfejlesztési és településrendezési terv (együttesen településterv) készítéséről döntött, melyek elkészítésével a Völgyzugoly Műhely Kft.-t bízta meg. A település településfejlesztési tervének és településrendezési tervének készítése egy eljárásban történik.

A KÉSZÜLŐ DOKUMENTUMOK

Sülysápon településterv készül, mely a településfejlesztési terv és a településrendezési terv együttes megnevezése.

Elsőként a megalapozó vizsgálat munkarész készült el, amelynek célja a korábbi tervek, a releváns helyi és magasabb szintű jogszabályok és a begyűjtött adatok számbavétele és értékelése, a településszerkezet, tájhasználat, települési karakter alakulásának elemzése alapján a megoldásra váró feladatok feltárása, összegzése és rendszerezése. A megalapozó vizsgálat úgy készült, hogy a különböző tervműfajok által megkívánt részletességet teljesítse, s így megfelelő alapul szolgáljon a készülő dokumentumok elkészítéséhez.

A településfejlesztés feladata a településen élők számára a települési élet- és környezetminőség javítása, a környezetbiztonság erősítése, a települési erőforrásokra építő, az erőforrások fenntarthatóságát biztosító jövőkép, ezzel összhangban a rövid, közép- és hosszú távú fejlesztési irányok, célok és az azok elérését biztosító beavatkozások, programok és eszközök - fejlesztési akcióterületükkel együtt történő - meghatározása, az országos és térségi érdek, valamint a szomszédos és a más módon érdekelt többi település településtervének figyelembevételével.

A települési önkormányzat a település tervszerű, fenntartható, valamint gazdaságos fejlesztése és üzemeltetése érdekében, a település egészére integrált, stratégiai és területi alapú, a környezeti, társadalmi és gazdasági adottságokra alapozott - a településrendezést elősegítő - településfejlesztési tervet (TFT) készít, melyben a területi adottságok és összefüggések figyelembevételével rövid, közép- és hosszú távra rendszerbe foglalja településfejlesztési szándékait, ennek keretében

- meghatározza a település jövőképét,
- a jövőkép megvalósítása érdekében meghatározza az integrált stratégiai fejlesztési célokat és a célok elérését szolgáló feladatokat,
- az egyes integrált stratégiai fejlesztési célokhoz és a feladatokhoz rögzíti a fejlesztési céladatokat és a fejlesztési akcióterületeket, egyben javaslatot tesz - a település térbeli, fizikai rendszerébe illesztve - az akcióterületek hasznosításának jellegére és módjára, a megőrzendő és a fejlesztési célokat szolgáló egyéb területek meghatározásával együtt,
- meghatározza a fenti pontokban foglaltak térbeli, időbeli és gazdasági rendszerét.

A TFT-t követően, abban foglaltakkal összhangban az önkormányzat településrendezési tervet készít. A településrendezés feladata, hogy - a településfejlesztéssel összhangban - a település területének,

telkeinek felhasználására és az építés helyi rendjére vonatkozó szabályok kialakításával meghatározza a település összehangolt, rendezett és fenntartható fejlődésének térbeli-fizikai kereteit, a település adottságait és lehetőségeit hatékonyan kihasználva elősegítse annak működőképességét a környezeti ártalmak legkisebbre való csökkentése mellett, biztosítsa a település működéséhez szükséges infrastruktúra-hálózatot, megjelenítve a települési zöldinfrastruktúrát, biztosítsa a település megőrzésre érdemes, jellegzetes, értékes szerkezetének, beépítésének, építészeti, természeti és tájképi arculatának védelmét. A TFT-ben foglaltakkal összhangban, az abban meghatározott településfejlesztési célok megvalósítása érdekében önkormányzati rendeletként a települési önkormányzat képviselő-testülete településrendezési tervet (TRT), azaz helyi építési szabályzatot fogad el. A TRT-ben az építés helyi rendjének biztosítása érdekében – az országos szabályoknak megfelelően, illetve az azokban megengedett eltérésekkel – a település közigazgatási területének felhasználásával és beépítésével, a telkekhez fűződő sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket állapítja meg. A TRT állapítja tehát meg – a helyi sajátosságokat figyelembe véve – az építés rendjét, melynek mellékletét képezi a szabályozási terv. A településterv készítésének célja és várható hatása:

- A hatályos településrendezési eszközök hatályba lépése óta jelentős változások léptek életbe az építésügyi jogszabályi környezetben. A településterv készítésének célja a magasabb szintű jogszabályokkal való összhang megteremtése, melynek hatására többek között javul a jogbiztonság.
- A település környezeti, társadalmi, gazdasági adottságaira alapozó, a település egészére, a változások irányainak és a fejlesztési céloknak hosszú távra történő meghatározása;
- A környezeti, társadalmi és gazdasági célok megvalósítását egyidejűleg szolgáló középtávú fejlesztési irányok kijelölése;
- A megváltozott települési (partnerségi, önkormányzati) igények alapján a település teljes közigazgatási területére kiterjedő rendezési terv elkészítése, a hatályos településrendezési eszközökben megfogalmazottakra alapozva. A településterv az ismert és az önkormányzat által támogatott fejlesztési és módosítási szándékok figyelembevételével készülnek, melynek hatására a rendezési terv összhangba kerül a város fejlesztési céljaival;
- A településterv készítésének célja továbbá a teljes közigazgatási területre kiterjedő egységes rendezési terv létrejötte, amelyek felváltják a jelenlegi, többször módosított, nehezen átlátható településrendezési eszközöket.

A TERVEZÉSI FOLYAMAT

A településtervet a polgármester egyezteteti a partnerségi egyeztetés szerinti érintettekkel, a jogszabályok szerinti államigazgatási szervekkel, az érintett területi és települési önkormányzatokkal (az érintettekkel). A partnerségi egyeztetés az önkormányzat a településfejlesztéssel, településrendezéssel és településkép-érvényesítéssel összefüggő partnerségi egyeztetés helyi szabályairól szóló 6/2017. (III.24.) önkormányzati rendelete alapján történik, mely előírásait figyelembe kell venni a tervezési folyamat során.

Az első munkafázis a megalapozó vizsgálat, amely többek között az E-TÉR felületén beérkezett adatok felhasználásával és helyszínelés alapján készült. Ezt követően készül el a TFT tervezete, majd a TRT tervezete, mely a TFT tervezetében foglaltakkal összhangban kerül kidolgozásra. A tervezetek véleményezésre történő kiküldése, valamint a tervezetek partnerségi egyeztetése előtt az önkormányzat dönt, hogy a tartalommal egyetért, illetve mely részeket szeretné módosítani. A döntésnek megfelelően készül el a véleményezési anyag. A TFT véleményezése a TRT egyeztetési eljárásával párhuzamosan, egy, teljes eljárásban zajlik.

Az adott szakasz kezdeményezése a dokumentumok E-TÉR felületére való hiánytalan feltöltésével válik érvényessé. Az adott eljárási szakasz az érvényes kezdeményezést követő napon kezdődik.

VÉLEMÉNYEZÉSI SZAKASZ

- Az általános egyeztetési eljárásban a véleményezési szakasz kezdeményezéséhez az önkormányzat az E-TÉR felületre feltölti a véleményezendő tervezetet .pdf/A formátumban. A véleményezési szakaszban a véleményezésre jogosult szerv és a partner a véleményezési szakasz kezdetétől számított 30 napon belül tölti fel írásos véleményét.

- Véleményeltérés esetén a polgármester az E-TÉR-en keresztül egyeztetést kezdeményezhet, amelyről mind a partnerek, mind a véleményezésre jogosult szerv esetében jegyzőkönyvet kell készíteni.
- A véleményezést követően a beérkezett véleményeket ismertetni kell a képviselő-testülettel, amelyek elfogadásáról vagy el nem fogadásáról a képviselő-testület dönt. A vélemény, észrevétel el nem fogadása esetén a döntést indokolni kell. A döntést és a vélemény, észrevétel el nem fogadása esetén a döntés indokolását az E-TÉR-be fel kell tölteni. A vélemény 6 hónapig érvényes.

ZÁRÓ SZAKASZ

- Az általános egyeztetési eljárásban a záró szakasz kezdeményezéséhez a polgármester az E-TÉR felületre feltölti a döntéseket, a főépítési feljegyzést, a véleményezési eljárás során keletkezett iratanyagot, valamint a véleményezésre jogosult szervek és a partnerek elfogadott véleménye alapján véglegesített tervezetet .pdf/A formátumban, amelynek részét képezi a megalapozó vizsgálat és az alátámasztó javaslat is.
- A záró szakaszban az állami főépítész a beérkezett dokumentumokat áttanulmányozza, és az E-TÉR felületen a záró szakasz kezdetétől számított
 - o 20 napon belül megküldi kiadja a tervezettel kapcsolatos záró szakmai véleményét a településtervezési eljáráshoz, vagy
 - o 10 napon belül egyeztető tárgyalást kezdeményez a véleményezésre jogosult szervek bevonásával, és ha az egyeztető tárgyalás során módosítás szükségességéről döntenek, ennek teljesítésére legfeljebb 20 napos határidőt szab, vagy
 - o 10 napon belül – a hiányok pontos megnevezésével –, legfeljebb 20 napos teljesítési határidő meghatározásával hiánypótlásra szólítja fel a kérelmezőt.
- Az állami főépítész az egyeztető tárgyalásra az E-TÉR-en keresztül meghívja a polgármestert, a tervezőt, valamint az egyeztetéssel érintett véleményezésre jogosult szervet.
- Az egyeztető tárgyalásról jegyzőkönyv készül, amely a településtervezési eljáráshoz tartozó véleményezésre szolgál. A jegyzőkönyvet az egyeztető tárgyalást követően 3 napon belül feltölti az E-TÉR-be.

Az önkormányzat a településtervezési eljáráshoz a záró szakmai vélemény ismeretében dönt. A záró szakmai vélemény 6 hónapig érvényes. A TFT-t az önkormányzat a megállapításról szóló határozat mellékleteként fogadja el, mely megelőzi a helyi építési szabályzat – rendelet formájában történő – jóváhagyását.

Jelen dokumentáció a településfejlesztési terv munkaközi anyaga, mely önkormányzati belső véleményezésre szolgál. A településfejlesztési terv tartalmi elemeit az R. 3. melléklet határozza meg.

1 JÖVŐKÉP

A jövőkép egy olyan távlati vízió, amiből kiolvasható, hogy a TFT-ben szereplő stratégiák, intézkedések megvalósításával, hova tud eljutni a település, tehát a fejlesztéseknek ad iránymutatást. Más megközelítésben a jövőkép a település önmeghatározása, ami tömören, de lényegre törően azt mutatja be, hova szeretne eljutni. Bármilyen megközelítést is használunk, az biztos, hogy a jövőkép segíti a jövőbeli cselekvések prioritizálását és a szakpolitikai stratégiaalkotás folyamatát. A jövőkép fontosságát a következő tényezők adják:

- Viszonyítási pont a döntéshozók számára, hogy az operatív döntéseknek legyen egy távlati fókusz.
- Külső szereplők számára a város azon önmeghatározása, amiből kiolvasható milyen szellemiségben és értékek mentén gondolkodik a település, milyen fejlesztéseket tud befogadni.
- A lakosok szándékainak azon összessége, ami azt fejezi ki, hogy milyen lakóhelyet képzelnek el maguknak.

A településfejlesztés alapja a jövőkép. A jövőkép az adott helyzet külső és belső tényezők által befolyásolt megvalósítható törekvések együtteséből eredő, hosszú távon kívánt településfejlesztés végeredménye. Sülysáp jövőképét a következőképp látja:

Sülysáp élhető, népességét megtartó, fejlődni képes település, amely komfortos, kellemes, nyugodt, biztonságos lakóhelyi környezetet és bővülő megélhetési lehetőségeket biztosít polgárai számára.

Sülysáp jövőképe több összetevőből áll, melyek a település adottságaira építve irányt adnak a fejlesztési célok megvalósulásához. A település célja, hogy Sülysáp egy erős identitással rendelkező, értékeit megőrző, élénk gazdasági élettel bíró mikro-térségi centrummá váljon, amely bővülő megélhetési lehetőségeket biztosít a lakosai számára. Mindezek érdekében törekedni kell a tudatos tájképfarmálás, a természetes és épített környezet értékeinek megőrzésére. Figyelmet kell fordítani az élhető és fenntartható települési környezet kialakítására, valamint a települési lakosság életkörülményeinek javítására, amely közvetlen és nagy hatással van a település lakónépesség változásának kézbe tartásában.

1.1 ÁTFOGÓ CÉLOK

A fejlesztési célok az átfogó és a hozzájuk tartozó részcélok összessége. A célrendszer megmutatja Sülysáp adottságaira épülő célok kapcsolatát. Az átfogó célok a település értékeire alapozva meghatározzák azokat az irányokat, melyek a majdani integrált fejlesztéseken át a megfogalmazott jövőkép elérését szolgálják.

Az átfogó célok megvalósulásának időtávja hosszú táv, melynek középtávú stratégiai célelemei is vannak. Az átfogó, általánosan elérni kívánt célok egymástól markánsan nem különíthetők el, hatnak egymásra. Sok esetben egy átfogó cél elérésével a másik átfogó cél számos elemének elérése is biztosított, hiszen ugyanazon jövőkép eléréséért kerültek megfogalmazásra. Az átfogó célok alá rendeződnek a részcélok, amelyek ugyan egymással is összefüggésben vannak, prioritásuk alapján azonosítható, mely segíti leginkább az átfogó cél elérését.

Á1. Élhető települési környezet

Egy település élhetőségét, az ott élő lakosok komfortérzetét és településük iránti szeretetét számtalan tényező befolyásolja. Ezek között felfedezhetünk objektív és szubjektív elemeket is. A jövőképnek megfelelően, Sülysáp számára fejlesztési cél egy komfortos, kellemes, nyugodt, biztonságos lakóhelyi környezetet kialakítása, ahol biztosítottak a pihenés feltételei és amelyet nem befolyásolnak zavaró tényezők (átmenő forgalom, környezetszennyezés stb).

Az élhető települési környezet a települési és táji környezet összehangolt fejlesztésével érhető el, mely teret ad az infrastruktúra fejlesztésének, zöldterületek kialakításának, építészeti és tervezési szempontok figyelembevételének, valamint az esztétikusabb városi környezet kialakításának. Ez javítja az életminőséget, növeli a település vonzerejét a lakók és a látogatók számára, és hozzájárul a fenntartható fejlődéshez.

**Á2. Erős, aktív helyi
közösség építése**

Egy település fejlesztésében rendkívül fontos szerepet játszanak a településen élők, így Sülysáp településfejlesztésének második fő pillére a társadalomra, az itt élő lakosság jóllétére építve, egy erős helyi közösség kialakítását irányozza elő. A lakosság aktivitása és kötődése a városhoz ösztönzőleg hat a település fejlődésére. A társadalmi összetartozás erősítésével, a helyi identitástudat megőrzésével, a társadalmi aktivitás ösztönzésével és a közszolgáltatások fejlesztésével erős helyi közösség alakítható ki, akik számára fontos a település fejlődése.

Az erős közösség olyan érték, amely a lakosság egységét és összetartozását jelképezi. A fejlesztés célja a közösségi kötelékek erősítése és az együttműködés ösztönzése a városban. Az erős közösség kialakításához a helyi közösségek és civil szervezetek támogatására van szükség. Rendezvények, programok és kezdeményezések révén az emberek lehetőséget kapnak arra, hogy megismerjék egymást, és részt vegyenek a városi életben. A helyi közösségek erősítése hozzájárul a város kohéziójához és a lakosok jobb életminőségéhez. Az erős közösség Sülysáp számára egy olyan alap, amely a város fejlődésének és jövőjének meghatározó eleme.

**Á3. Helyi gazdaság
élénkítése**

Sülysáp fejlesztésének harmadik fő pillére a település gazdaságára épít, ugyanis a gazdaság és a város életének sikeressége szorosan összefonódik. A gazdaság virágzása a város jólétének egyik alapfeltétele, mely hozzájárul a város életminőségének javításához és a közösség fejlődéséhez. A gazdasági siker és a városi prosperitás közötti kapcsolat mélyebb, mint pusztán pénzügyi előny. A gazdasági stabilitás lehetővé teszi a vállalkozások és a lakosok számára, hogy jobb lehetőségekhez jussanak és gazdaságilag fejlődjenek. Ez javítja az életminőséget és elősegíti a közösségben való boldogulást.

A sikeres gazdaság biztosítja a város alapvető szolgáltatásait és infrastruktúráját. A város pénzügyi erőforrásokkal tudja támogatni az oktatást, az egészségügyet, a közlekedést és a környezetvédelmet. Az erős helyi gazdaság nem csak anyagi előnyöket hoz, hanem közösségi és kulturális fejlődést is. A városok, amelyeknek prosperáló gazdaságaik vannak, gyakran élénk kulturális élettel rendelkeznek, és közösségi eseményeket szerveznek. Ez elősegíti a városi identitás erősítését és a lakosok összetartozását. A gazdasági stabilitás segít javítani a város életminőségét és lehetővé teszi a közösség számára, hogy előre lépjen.

1.2. HORIZONTÁLIS CÉLOK

A horizontális célok olyan szempontok, amik általánosságban elősegítik a koncepcióban megfogalmazott tartalmak hatékony működését, elérését. A horizontális célok olyan szemléleti alapvetések, melyek át kell szőjék a fejlesztési döntések összességét.

H1. Környezettudatosság

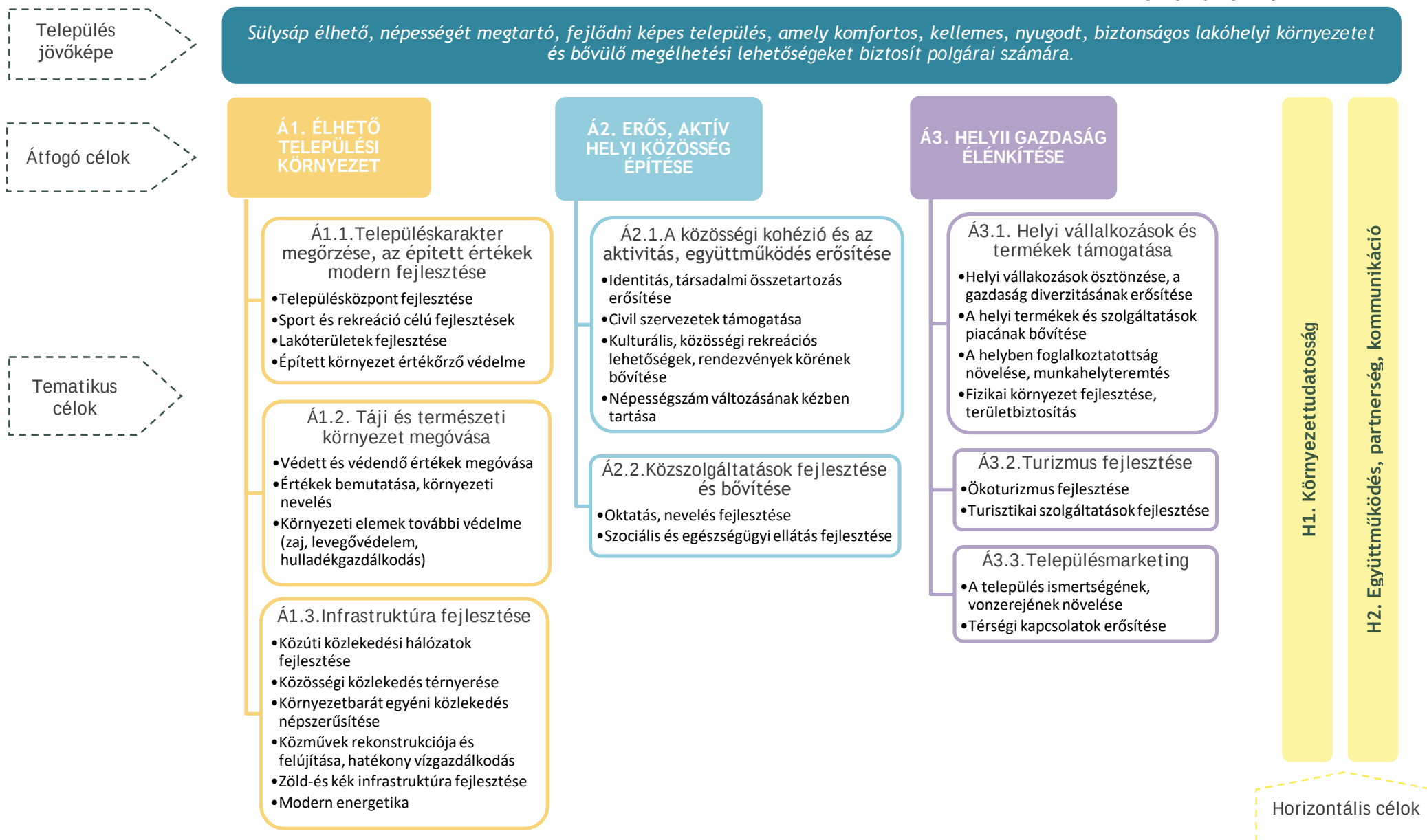
A település természeti adottságai, értékei, valamint a lakosság és a településvezetés nyitottsága jó alapul szolgálnak a környezetre érzékeny látásmód kialakítására. A mai világban a globális szemlélet elengedhetetlen a fejlesztések – vagy pont annak elmaradása – melletti döntések meghozatala során.

A település lakosainak érdeke a természeti és épített környezeti értékek fenntartása, illetve a környezet védelme. Az itt élő lakosság hozzáállása nagymértékben kihat a tágabb térségre, és életterünkre.

**H2. Együttműködés,
partnerség, kommunikáció**

Sülysáp földrajzi elhelyezkedését tekintve kedvező helyzetben van a több szinten történő, hatékony együttműködés tekintetében. Egyaránt létesülhet kapcsolat a közvetlen környezetében lévő településekkel, járással, fővárossal. A település közigazgatási területén tevékenységet folytató gazdasági szereplőkkel való kommunikáció, minden fél szempontjából az érdekérvényesítést segíti elő.

A lakosság bevonása különösen nagy hangsúlyt kell, hogy kapjon, hiszen a fejlesztések társadalmi elfogadását és a megfelelő funkcionalitást is ez biztosítja. Mindezek figyelembevételével Sülysápon olyan fejlesztéseket kell eszközölni, amelyek elsősorban az együttműködésen és a tájkoztatáson alapulnak. Ennek megvalósítására a korszerű kommunikációs platformok fejlesztése és bővítése elengedhetetlen feladat. Mindazonáltal fizikai térben történő személyes találkozások erősítése is fontos.

2 STRATÉGIA

A stratégia a meghatározott hosszú távon elérendő jövőképen, annak megvalósítását biztosító átfogó célokon és az azokhoz kapcsolódó fejlesztési részcélokon alapszik. A részcélok nem különíthetők el élesen egymástól, egyszerre több átfogó fejlesztési célt is támogathatnak, de prioritásuk alapján tematizálhatóak, mely átfogó cél eléréséhez járulnak hozzá leginkább.

Az egyes részcélokhoz a cél elérését támogató programok, programcsomagok rendelkeznek. A programok a legfontosabb településfejlesztési feladatok, tehát a feladatok tartalmi alkotóelemei. Az egyes programokhoz intézkedések, konkrét beavatkozások rendelkeznek. A programok a középtávra szóló stratégia megvalósulását biztosítják.

A következő fejezet a részcélokhoz tartozó programokat, programcsomagokat és a konkrét projektelemeket (intézkedéseket, beavatkozásokat) mutatja be.

2.1 CÉLRENDSZER

Sülysáp célrendszere a 2015 őszén elfogadott Fenntartható Fejlődési Keretrendszer¹ és annak gerincét képező célrendszer végrehajtását, azaz a világ fejlődési pályájának fenntartható irányba állítását támogatja. A keretrendszer alapjait a kiegyensúlyozott társadalmi fejlődés, a tartós gazdasági növekedés és a környezetvédelem képezik.²

Fenntartható fejlődési célok (Forrás: <https://globnev.hu/fenntarthato-fejlodesi-celok>)

A kapcsolódó cél ikonja az egyes fejlesztési célok bemutatásánál megjelenítésre kerül, amellyel, hogy kifejtésre kerül a vonatkozó cél, milyen módon tudja támogatja a globális célokat.

Á1. ÉLHETŐ TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET

Sülysáp célja, hogy olyan élhető települési környezetet biztosítson lakosai számára, amely kényelmes, biztonságos és nyugodt otthont teremt lakosai számára. Az élhetőség fogalma széleskörű és sokrétű, de alapvetően azt jelenti, hogy az ember és a települési környezet harmonikus viszonyban él egymással, ahol mind a természeti, mind az épített környezet minősége alapvető fontossággal bír. A település jövőbeli fejlődését fenntartható módon kell megvalósítani, miközben a közszolgáltatások, az infrastruktúra és a közterületek megfelelő fejlesztése is prioritást élvez. A cél a lakók számára biztosítani mindazt, ami a mindennapi életéhez szükséges. Az élhető környezet kialakítása nemcsak a település közvetlen vonzerejét növeli, hanem hozzájárul a lakosság életminőségének javulásához is.

A település lakosságának életminőségére és légkörére közvetlen hatással van az őket körülvevő környezet állapota. Környezet alatt értendő egyaránt az épített és természeti környezet, az

¹ A 2012-ben megrendezett Rio+20 ENSZ konferencián született döntés alapján 2015-ben került sor a 2015 utáni Fenntartható Fejlődési Keretrendszer elfogadására.

² <https://ensz.kormany.hu/agenda-2030>

infrastruktúra-hálózat, a településkép és a lakókörnyezet biztonsága is. Egy vonzó és gondozott települési és táji környezet segíti a fiatalok helyben tartását és vonzza az új vállalkozásokat, ami növeli a gazdasági lehetőségeket és a helyi közösség fejlődését. Emellett a természetes környezet megőrzése és fenntartása hozzájárul az egészségesebb életmódhoz, a levegő és víz minőségének javításához, valamint a biodiverzitás megőrzéséhez. Továbbá a környezettudatos fejlesztések hosszú távú fenntarthatóságot eredményeznek.

Tematikus célok:

Á1.1. Településkarakter megőrzése, az épített értékek modern fejlesztése

Á1.2. Táji és természeti környezet fejlesztése

Á1.3. Infrastruktúra fejlesztése

Á1.1. Településkarakter megőrzése, az épített értékek modern fejlesztése

A településkarakter megőrzése és az épített értékek modern fejlesztése kiemelt szerepet kap Süllyás településfejlesztési tervében. A cél egy olyan harmonikus fejlődés megvalósítása, amely ötvözi a település hagyományos arculatát és a korszerű, funkcionális újításokat. A központi területek fejlesztésével, sport- és rekreációs lehetőségek bővítésével, valamint lakóterületek modernizálásával nemcsak a lakosság életminősége javul, hanem a település gazdasági és kulturális vonzereje is erősödik. Ezen fejlesztések során kiemelt figyelmet kap az épített örökség védelme, mely segít megőrizni Süllyás egyedülálló történelmi karakterét. A jövőbeni projektek célja, hogy a település múltját és jelenét ötvözve biztosítsák a fenntartható és élhető környezetet a jövő generációi számára.

Településközpont fejlesztése

Süllyás településszerkezetét alapvetően meghatározza, hogy két korábban önálló település (Tápiósülly és Tápiósáp) összenövéséből alakult ki. A két falu eltérő múltjából és fekvéséből adódó különbségek a város szerkezetében ma is jól láthatóak. A két organikus fejlődés következtében kialakult falu egykori településközpontjai ma, mint települési alközpontok működnek tovább. A két településrész összenövésével alakult ki a város mai településközpontja a vasútállomás környezetében. A belterület legfiatalabb városrészének a Szőlőnyaraló területe tekinthető. A településrészek kiszolgálásához kapcsolódóan megjelentek az alapfokú ellátást biztosító intézmények és kereskedelem, szolgáltató létesítmények. Süllyás központrendszerének fejlesztése így szerkezetéből adódóan differenciált feladat.

A város Önkormányzatának fő fejlesztési tervei között régóta szerepel a településközpont megújítása, mely várhatóan három ütemben valósul meg a Településközpont fejlesztése I-II-III. projekt keretében. A cél egy egységes, aktív közösségi tér kialakítása, számos új funkcióval.

A Szent István tér környezetében a I. és II. projekt során burkolt közösségi tereket és zöldfelületeket hoznak létre, amelyek hűsítő térrel, árnyas pihenőhelyekkel, illatkerttel, sétányokkal, új modern utcabútorokkal, egységes térburkolattal, modern kandeláberekkel és rendezvényterrel gazdagodnak. Az új közterületek, például a pergolával és padokkal berendezett tér a pihenést szolgálják, és a rendezvények számára is helyet biztosítanak. A terület átjárhatósága és az intézmények megközelíthetősége érdekében a gyalogos úthálózat elemei összefüggő egységes hálózati fejlesztésen esnek át. A terület parkolókapacitása pedig további férőhelyekkel bővül, valamint a terület akadálymentesítésére is sor kerül. A központ esztétikusabb megjelenése érdekében a légvezetéseket földkábel váltja fel.

A településközpont fejlesztésének további iránya lehet az Alsó-Tápió-patak mentén elhelyezkedő paragon álló területek megújítása. A víz közelsége, látványa nyugtató hatással bír az emberekre, a vízparti területek így érthetően mindig is kedvelt rekreációs helyszínek voltak. A patak menti pihenőterület kialakítása padokkal, sporteszközökkel, zöldfelületrendezéssel lehetséges. A terület rendezése során a patak felduzzasztásával egy városközponti tó kialakítása is szerepel az Önkormányzat fejlesztési elképzelései között.

A településközpont fejlesztésének harmadik célterülete a vasútállomás és környezete, mely Süllysáp életében jelentős szerepet játszik. Sokan napi szinten megfordulnak a vasútállomáson, ugyanis a lakosság jelentős hányada ingázik napi szinten a vasúti közlekedés használatával a fővárosba. Számukra biztosítani kell a megfelelő utazási körülményeket, továbbá a vasútállomás környezete a településről alkotott képet, az első benyomást is meghatározza. Szükségessé vált a vasútállomás által nyújtott szolgáltatások körének bővítése, melyre a kiterjedt, de a vasút által nem használt MÁV területeken számos lehetőség nyílik. A fejlesztési lehetőségek pontos meghatározása az alulhasznosított területek részletes elemzése után lehetséges. A Vasút utcán gyakran megfigyelhető a parkolási igények zöldterületeken történő kielégítése. Ennek okán javasolt az utcán a parkolás és a zöldfelületek rendezése oly módon, hogy a jelenleg parkolásra használt felületek szilárd burkolatot kapjanak, az egyéb zöldfelületek rendezése pedig tájépítészeti tervek alapján történjen meg.

A városközpont mellett fontos figyelmet fordítani a települési alközpontok rendezésére is. A tápiósápi alközpont területe több intézményi és kereskedelmi funkcióval is rendelkezik. Az alközpont területén a rekreációs és intézményi területek fejlesztése tervezett, valamint a jelenleg használaton kívüli Sötér kastély hasznosítása is elérendő célként szerepel az Önkormányzat tervei között. A terület rendezése épületállományának megújításával és közterületeinek fejlesztésével válhat teljessé.

Sport és rekreációs célú fejlesztések

Az Önkormányzat célja a sportolási és szabadidős lehetőségek körének bővítése, úgy, hogy a különböző társadalmi csoportok (fiatalok, nyugdíjasok, kisgyerekesek stb.) mindegyike megtalálhassa a számára érdekes időtöltési lehetőséget, illetve bekapcsolódhasson a programokba. A fiatal korosztály szabadidejének hasznos eltöltésére, és a turisztikai vonzerő fokozására egyaránt kedvező hatással van a sportolási lehetőségek bővítése. A lakossági sport és rekreációs lehetőségek fejlesztése és a sportélet támogatása, különösen a helyi sportklubok és edzések révén, kiemelt szerepet kap a jövőben. Ennek érdekében Süllysáp több meglévő sportolási és szabadidős célú területének fejlesztését, valamint újak létesítését tervezi.

A legfontosabb tervezett fejlesztések között szerepel a Móra Ferenc Általános Iskola és a vasút közötti területen egy új sportcsarnok építése, az Alsó-Tápió patak mentén uszoda létesítése, valamint a szőlősnymaralói műfüves sportpálya fejlesztése a vasúti őrház hasznosításával (a sportpálya kiszolgáló egységeként). Emellett a település több közterülete is fejlesztésre kerül a kastélykert területén játszótér bővítés, pumpapálya kialakítás tervezett, a Hevesy park területén szintén játszótér bővítés, valamint futókör kialakítása a cél.

A Sápi-patak felduzzasztásával kialakított halastavak népszerű helyszínt biztosítanak a szabadidős tevékenységekhez, további rekreációs fejlesztésekkel ideális alternatívát kínálhatnak a település lakóinak és az ide látogatóknak a hétvégi pihenéshez.

Lakóterületek fejlesztése

A fővárosból való kiköltözés valamint az ország távolabbi térségeiből a főváros tágabb környezetébe való beköltözés együttes eredményeként folyamatosan nő Süllysáp lakónépessége, a város e folyamatok eredményeként a budapesti agglomeráció új lakónépességet vonzó részévé vált. Az utóbbi évek intenzív beépítési folyamatai a település szerkezetének átalakuláshoz vezettek. A település belterületén jelentkező telekigények egy részét tömbfeltárással, foghíjbeépítéssel, telekmegosztással elégitették ki, valamint külterületi ingatlanok belterületbe vonására is sor került.

Süllysápon kiemelt cél, hogy a már kijelölt, beépítésre szánt lakóterületek ütemezetten, úgy épülhessenek be, hogy az infrastrukturális rendszer és az intézményhálózati ellátottság le tudja követni a változásokat. Süllysáp folyamatosan küzd az újonnan beépülő lakóterületek problémájával, a település lakossága folyamatosan nő, azonban az ellátási rendszer szűkös kapacitásokkal rendelkezik. Cél tehát, hogy a területhasználat és az infrastruktúrák fejlesztése takarékos formát öltjön, az új területek igénybevétele helyett a már infrastruktúrával ellátott területek váljanak a fejlesztések célterületeivé.

Az épített környezet fejlesztésének így elengedhetetlen pillére a település szerkezeti fejlődésének átgondolása, a fejlesztési szándékok és a tervezett területhasználatok összhangjának megteremtése. A település szerkezeti sajátosságából adódóan belterületén számos fejlesztési potenciál, beépítetlen lakóterület található, mely területek tömbfeltárással, telekmegosztással új építési telkek alakíthatóak ki. Ilyen jellegű lakóterületi fejlesztésekre például kiválóan alkalmasak az Alsó-Tápió-patak mentén található hosszú szalagtelkes területek.

Másik fejlesztési irány lehet a már belterületbe vonásra került mezőgazdasági területek fejlesztése. Sülysápon nem cél a belterülethatáron túli új lakóterületek kijelölése, a település belterületének jelentős növelése. A város azonban a már kijelölésre került távlati tartalék területeiből nem kíván visszaszorolni ugyanis fenn kell tartani a területbiztosítás lehetőségét az ütemezett növekedés számára. Azonban az olyan kijelölésre került lakóterületeken, ahol a jövőben beépülés egyáltalán nem várható a lakóterületek helyzetének rendezése indokolt. Ilyen például a Kókára vezető 3105 jelű út külterületi szakasza – József Attila utca közötti erdőterületen előirányozott távlati lakóterület, mely beépülése a nagy domborzati különbségek miatt nem várható, így erdőként történő hasznosítása javasolt a jövőben. A másik visszaszorolandó terület az Uri út mentén helyezkedik el, a belterület határában, mely terület feltárása nehezen megoldható a kialakult állapotnak köszönhetően.

A településfejlesztés és rendezés részét kell, képezze a külterületi lakott helyek építésszabályozási kérdéseinek megoldása és a tartósan mezőgazdasági művelés alatt maradó területek beépítési lehetőségének szabályozása.

Épített környezet értékőrző védelme

Sülysáp épített örökségének védelme kulcsfontosságú a település hagyományos arculatának és karakterének megőrzésében. A településszerkezet és a településkép védelme érdekében elengedhetetlen a hagyományos utcakép és épületformák megőrzése, különös figyelmet fordítva a történelmi településrészekre. A település egyedisége és hangulata elsősorban a falusias jelleget, a tornácos épületeket és a jellegzetes utcaképet megőrző településszerkezetnek köszönhető. A parasztházak kulturális örökségünknek ugyanúgy részei, mint a templomok vagy a kastélyok. A XX. század közepéig évszázadokon keresztül ezek az épületek határozták meg Tápiósüly és Tápiósáp utcaképét is. A fejlesztések során kiemelten fontos, hogy ezek az értékek megmaradjanak, felújításukkor hagyományos építési anyagok alkalmazásával hangsúlyozzuk a település jellegzetes arculatát.

A településen számos műemléki és helyi védett épület található, amelyek számának növelése és folyamatos nyomonkövetése fontos feladat. Az építészeti örökség megóvása érdekében, pályázati és egyéb források segítségével a helyi védett épületek felújítása prioritást élvez, mint például a Hevesy kúria kapuzatának megújítása.

A helyi védelem alatt álló épületek megóvása hatósági feladat, azonban az egyes épületek többnyire (főként a lakóházak) magántulajdonban vannak. Az örökség védelmének biztosítása érdekében, olyan jogszabályi keret van tehát szükség, amely szabályozza mindkét fél jogait, kötelezettségeit, és alkalmazható a köztük felmerülő konfliktusok esetén. A helyi védelem alatt álló épületek tulajdonosait érdekelté kell tenni, hogy igyekezzenek az eredeti formájukban megőrizni, visszaállítani vagy ahhoz illeszkedően bővíteni, korszerűsíteni épületeiket. Az önkormányzat pályázatok révén a helyi védett értékek közösségi célú hasznosításával vagy szintén pályázati forrásból szerzett támogatások révén járulhat hozzá érdemben az épületek védelméhez.

A cél elérését támogató prioritások	Intézkedési javaslatok
Településközpont fejlesztés	• településközpont I. projekt keretében egy egységes aktív közösségi tér kialakítása • településközpont II. projekt keretében közösségi park kialakítása • településközpont III. projekt keretében a vasútállomás környezetének fejlesztése, a vasúti sínek és a Vasút utca közötti területen • a településképhez illeszkedő épületek építése • településközpont központi szerepkörének erősítése • pályázatírás, pályázatfigyelés • Sülysáp központrendszerének differenciált fejlesztése • önkormányzati területszerzés lehetőségének feltárása • polgármesteri hivatal bővítése emeletráépítéssel
Sport és rekreációs célú fejlesztések	• településközpont I-II-II. projektek rekreációs célú fejlesztései • az Alsó-Tápió patak mentén uszoda létesítése • a Móra Ferenc Általános Iskola mögötti területen (3841, 3829 hrsz) sportcsarnok létesítése • a szőlősnaralói műfüves sportpálya (4550/184 és 3565/3 hrsz) mellett üresen álló vasúti őrház épületének felújítása, hasznosítása a sportpálya kiszolgáló egységeként (öltöző, mosdó stb.) • a helytörténeti gyűjtemény (939 hrsz) udvarának felújítása

	• a kastélykert (3237, 3239 hrsz) sport és rekreációs irányú fejlesztése: a sportolási lehetőségek erősítése, pumpapálya kialakítása, játszótér bővítése • Hevesy park fejlesztése (futókör kialakítása, játszótér bővítése) • a halastavak környezetének rekreációs célú fejlesztése • további lakossági sport és rekreációs lehetőségek bővítése, helyszínek fejlesztése • sportélet támogatása (sportklubok, helyi edzések) • közterületi utcabútorok folyamatos cseréje, egységes arculat • pályázatfigyelés
Lakóterületek fejlesztése	• új lakóterületek kialakítása már kialakult beépítésre szánt területek tömbfeltáráásával • az Alsó-Tápió-patak menti területek városiasodásának, intenzívebb beépülésének ösztönzése • a távlati lakóterületek ütemezett fejlesztése • a kertes mezőgazdasági területek beépítési lehetőségeinek vizsgálata
Épített környezet értékőrző védelme	• a hagyományos utcakép és épületforma megőrzése • településszerkezet, településkép védelme • építészeti örökség megőrzése, helyi védett elemek számának esetleges növelése, folyamatos nyomonkövetése • pályázati és egyéb források szerzése épület felújításokra • felújítások folytatása (pl.: Hevesy kúria kapuzatának megújítása) • meglévő épületállomány korszerűsítése • az Örökségvédelmi Hatástanulmányban szereplő irányelvek, javaslatok figyelembe vétele helyi védett épületek átalakításánál, felújításánál

Á1.2. Táji- és természeti környezet megóvása

A természeti és táji környezet megóvása és fejlesztése mind hazánkban, mind a világ más területein egyre kiemeltebb feladat, így Sülysáp település fenntartható fejlődésének alapvető eleme. A település szerencsés helyzetben van, mert értékes erdőkkel, vízfolyásokkal és gyepek területekkel rendelkezik, melyek hozzájárulnak a biodiverzitás fenntartásához. A tervezett intézkedések és lehetőségek révén Sülysáp képes lehet megőrizni és fejleszteni védett, illetve nem védett természeti kincseit, miközben csökkenti környezeti lábnyomát és javítja a lakosok életminőségét.

Védett és védendő értékek megóvása

A fejlesztési irány egyik kulcsfontosságú aspektusa a táji, természeti értékek megőrzése és az élővilág védelme. Sülysáp területén számos védett, védendő táji- és természeti érték, illetve terület fellelhető. Ezek mind különböző természetes élőhelyeket alkotnak, és otthonául szolgálnak állat- illetve növényfajoknak. A település környezetében lévő természeti kincsek, mint például erdők, vízfolyások vagy természetvédelmi területek, hozzájárulhatnak a biodiverzitás megőrzéséhez és az ökoszisztéma stabilitásához. Az ilyen területek védelme és fenntartása nemcsak a város ökológiai egyensúlyát szolgálja, hanem természetes rekreációs területeket is biztosít a lakosságnak. Ezeknek a területeknek a megtartása elősegíti a település élővilágának hosszútávú védelmét. Az országos és nemzetközi szinten védett területek esetében együtt kell működni a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal és egyéb szakmai szervezetekkel annak érdekében, hogy az értékek a későbbi generációk számára is fennmaradassanak.

Az erdőterületek a legösszetettebb társulási formák, a legjelentősebb, biológiailag legaktívabb zöldfelületek. Sülysáp területén kis mértékben, foltokban helyezkednek el erdők, a mezőgazdasági területek és vízfolyások környezetében, ezek fenntartása, jó állapotuk megtartása fontos feladat. Az erdőterületek, mezőgazdasági területek és az értékes táji-, természeti elemek határterületein érdemes pufferterületeket (védő fasort) képezni, annak érdekében, hogy az esetleges

szennyeződések, mezőgazdaságban használt mesterséges növényvédő szerek minél kisebb arányban érthessék el az erdőket, gyepeket. A külterületi szántók mentén mezővédő erdősávok, fasorok megőrzésével és bővítésével javítható a terület mikroklímája, illetve csökkenthető a szántókról érkező porszennyezés.

A fejlesztések során kiemelt figyelmet kell fordítani a vizes élőhelyek védelmére. A településen több vízfolyás is áthalad (Sápi-, Alsó-Tápió- és Felső-Tápió-patak), melyek part menti területeikkel együtt fontos vizes élőhelyként szolgálnak. Ezek, illetve a körülöttük lévő nádasok védelme kiemelt feladat kell, hogy legyen, mivel a vizes élőhelyek területei a klímaváltozás hatására egyre inkább csökkenő tendenciát mutatnak. Érdemes folyamatosan fenntartani a patakok medrét és ezek környezetét, megakadályozni az invazív növények, vagy illegális szemétkerakók megjelenését. A vízfolyások belterületi szakaszait nagyban befolyásolják a beépített területek, mely szakaszok rehabilitációja, medrének természetes módon történő fenntartása elengedhetetlen. A vízfolyások több településen haladnak át, így védelmük közös feladat kell, hogy legyen. Érdemes az Önkormányzatoknak közös koncepciót kialakítani a területek védelmére és fenntartására.

A táj karakterét, azaz jellegét, részeinek sajátos kompozíciója, illetve mintázata teszi egyedivé. A táj nem csupán életünk külső tere, hanem kihat testi és lelki egészségünkre is. A táj ezáltal jóllétünk meghatározója is. A nagymértékű emberi beavatkozások következtében a táj veszíthet sokszínűségéből. A táj kedvező vonásainak megőrzése érdekében keretet kell adni a tájhasználatnak és azoknak a beavatkozásoknak, amelyek a tájak alakulását befolyásolják. Sülysáp tájképének változatosságát domborzati adottsági, mozaikos szántóterületei, vízfolyásai, erdőterületei és legelői adják. Az Alsó-Tápió-patak déli oldalán a domborzat szinte hullámszerű, melyen az erdőfoltok és szántók váltakozása izgalmas tájképi élményt nyújt. Az Alsó-Tápió- és a Sápi-patak által határolt terület domborzata hasonlóan látványos, mely a halastavak területéről is jól érzékelhető.

A település tájképét szintén befolyásolja a be nem épített területek állapota is. Jelenleg több helyen találhatóak elhagyatott, felhagyott mezőgazdasági telkek, melyeken elkezdődött a bozótosodás, beerdősödés. Fontos a gazdák ösztönzése arra, hogy ezek az ingatlanok újra művelés alá kerüljenek, mely a rendezett tájkép megőrzése mellett segíti az invazív növények megtelepedésének gátlását is.

Értékek bemutatása, környezeti nevelés

A lakosok és beruházók környezeti nevelése elengedhetetlen a táji- és természeti értékek hatékony megóvása érdekében. Fontos, hogy a fenntarthatóság elvei a mindennapi élet részévé váljanak. A környezettudatos szemlélet elsődleges célja, hogy tudatosítsa az egyéneket és a közösségekben a környezetvédelem fontosságát, és arra ösztönözze őket, hogy pozitív cselekedeteket tegyenek a város természeti környezetének megőrzése és fejlesztése érdekében. A környezettudatos szemlélet elterjesztése nem csak az egyéneket és a közösséget érinti, hanem gazdasági szereplőket és vállalkozásokat is. A városnak lehetőséget kell biztosítani a helyi vállalkozásoknak, hogy környezetbarát gyakorlatokat vezessenek be, például az energiatakarékosság elérésére törekedve.

Ezen szemlélet elterjesztése kezdődhet már az iskolákban és oktatási intézményekben. Az oktatás fontos szerepet játszhat a környezettudatosság fejlesztésében, mivel a fiatalabb generációk megértik és elfogadják a fenntarthatóság és környezetvédelem alapvető elveit. Környezeti oktatási programok és projektek, például iskolakertek vagy környezetvédelmi klubok segíthetik a diákokat a környezet iránti felelősség és tisztelet kialakításában. A környezeti nevelést érdemes már koragyermekkorban elkezdni és az oktatási rendszerbe oly módon beépíteni, hogy minden korosztály saját képességeinek megfelelően szerezhesen új ismereteket.

A település területén számos természeti érték fellelhető, mely értékek bemutatása és elérhetővé tétele tanösvények, túraútvonalak létesítésével, karbantartásával és információs táblák kihelyezésével lehetséges. A környezeti nevelés érdekében ismeretterjesztő témájú információs táblák kihelyezése javasolt, főként a kedvelt túraútvonalak mentén. A szabadidős tevékenységekre kijelölt területeket érdemes szigorú szabályozás alá vonni, szakmai szervezetekkel és a rekreációs szolgáltatókkal összefogva kell az Önkormányzatnak védeni a helyi élővilágot.

Környezeti elemek további védelme (zaj, levegővédelem, hulladékgazdálkodás)

A környezetvédelem további fontos területe a zaj és a légszennyezés elleni védelem, valamint a hulladékgazdálkodás körültekintő megoldása is. Sülysápon az utak okoznak kisebb zaj- illetve légszennyezést. Ennek csillapítása érdekében gondoskodni kell az út menti fasorok, véderdősávok kialakításáról és fenntartásáról, melyek nagyban csökkenthetik a forgalom által generált zaj- és légszennyezést. A zajterhelés csökkentése hozzájárul a lakosság jólétéhez. A csendesebb környezet kikapcsolódást és pihenést biztosít, javítva az alvásminőséget és csökkenti a stresszt. Ezen kívül a zajterhelés csökkentése elősegítheti a koncentrációt és a munkahatékonyságot is.

A téli időszakban a lakossági fűtés terhelően hat a levegőre. Az Önkormányzatnak propagálnia kell az ingatlanok fűtése korszerűsítését, támogatások ismertetésével, vagy akár az azokon való részvétel segítségével is. A levegőminőség javítása elősegíti a lakosság egészségének megőrzését. A jobb levegőminőség csökkenti a légzőszervi betegségek és az allergia kockázatát, és általánosságban javítja az emberek életminőségét.

A településen probléma az illegális hulladék megjelenése, mely főleg külterületen az erdők és mezőgazdasági területek mentén jellemző. A környezet megóvása érdekében ezeknek a felszámolása elengedhetetlen, illetve az illegális hulladék lerakása szigorúbb jogi fellépést követel. Fontos a lakosság tájékoztatása ennek a cselekménynek a környezetkárosító hatásairól és veszélyeiről. Sülysápon a lakosok a keletkezett zöldhulladékot ingyenesen lerakhatják, azonban a településen továbbra is promotálni kell a szelektív hulladékgyűjtést és a háztáji komposztálást is, mely segítségével az ingatlanokon belüli zöldhulladéktól mentesül a hulladékgazdálkodási rendszer, a komposzt pedig akár telken belül is hasznosítható. Az Önkormányzat tervei között szerepel egy új zöldhulladék-lerakó/komposztáló telep létrehozása.

A cél elérését támogató prioritások:	Intézkedési javaslatok
Védett és védendő értékek megóvása	- a település táji, természeti értékeinek, élővilágának védelme, hosszútávú fenntartása - jelenleg védelem alatt nem álló, de értékes területek védelmének előterjesztése - ökológiai hálózathoz tartozó területek állapotának megőrzése, javítása - patak rehabilitációja - védelem alatt álló területek és környezetük hasznosításának korlátozása - az erdős, gyepek területek beépíthetőségének korlátozása - erdőterületek védelme, erdősávok, mezővédő erdősávok kialakítása - vizes élőhelyek védelme - pufferterületek fenntartása, bővítése - partnerség biztosítása, együttműködés
Értékek bemutatása, környezeti nevelés	- helyiek, gazdálkodók, látogatók és gazdasági szereplők szemléletformálása - környezeti nevelés koragyermekkorban való megkezdése - turisztikai infrastruktúra kiépítése, látogatók megfelelő informálása - környezeti nevelés a természeti területeken, információs táblák kihelyezése - tanösvények, túraútvonalak kialakítása - szakmai szervezetekkel való szoros együttműködés
Környezeti elemek további védelme (zaj, rezgés, levegővédelem, hulladékgazdálkodás)	- út menti fasorok, védősávok kialakítása a zaj- és légszennyezés csökkentése érdekében - a lakó és gazdasági területek közötti védőfásítások kialakítása a zaj- és légszennyezés csökkentése érdekében - ingatlanok fűtése korszerűsítése, lakossági fűtése korszerűsítés támogatása - illegális hulladéklerakók felszámolása, jogi fellépés a cselekmény ellen - lakosság informálása az illegális hulladéklerakás veszélyeiről - szelektív hulladékgyűjtés promotálása - zöldhulladék telken belüli komposztálásának támogatása - zöldhulladék-lerakó és komposztálótelep kialakítása

Á1.3. Infrastruktúra fejlesztése

Az életkörülmények javítása érdekében elengedhetetlen a meglévő épített és természeti környezet mellett az infrastruktúra hálózat fejlesztése, mely elősegíti a közlekedés hatékonyságát és a lakosok mobilitását. A jól kiépített utak, járdák, tömegközlekedési hálózatok javítják a település elérhetőségét és a településen belüli forgalmat is gördülékenyebbé teszik.

Fontos szem előtt tartani, hogy minden egyes jövőbeni fejlesztés esetén alapvető fontosságú a fejlesztés várható infrastruktúra igényeinek becslése és azok fejlesztéssel párhuzamosan történő kielégítése. Mivel a település lélekszáma várhatóan növekedni fog a jövőben és tovább emelkedik majd a Budapest és Súlysáp között naponta közlekedők száma, valamint további fejlesztési területek kijelölése és megvalósulása valószínű, a település élhetősége érdekében a szabályozás során a fejlesztésekhez szükséges közlekedési területek és közműigények biztosítására kell törekedni. A tematikus célhoz szorosan kapcsolódó egyéb közmű javaslatok a 3.3. Közmű ellátás című fejezetben olvashatóak.

Közüti közlekedési hálózat fejlesztése

Súlysáp településről elmondható, hogy jó helyzetet foglal el az országos közúthálózatban: mind a főúti- mind a mellékúti kapcsolatai révén könnyen el lehet jutni a legtöbb szomszédos településre, a fővárosba, illetve elfogadható távolságban elérhető az ország gyorsforgalmi út-hálózata is.

A város szerkezetének legfontosabb tengelyét a 31 sz. út alkotja, amely viszont hatalmas átmenő forgalma miatt nem képes igazi városi főutca szerepet betölteni. A 2x1 sávon zajló tranzitforgalom, az út menti parkolási lehetőségek hiánya, és az intenzív személygépkocsi forgalom nemcsak a település további fejlődésében, de az út menti településrészekben az ott élők életminőségének alakulásában is jelentős problémát okoz. Az átmenő forgalom távlati kikapcsolása a 31-es út tervezett elkerülő szakaszának megépülésével lehetséges, azonban ennek megvalósulásáig szükséges az átmenő forgalom csendesítését és közlekedés biztonságát egyaránt szolgáló műszaki megoldások kombinált alkalmazása. Mind a MATrT (Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési terve), mind Pest Megye Területrendezési Terve tartalmazza az említett főúti fejlesztést, amelynek nyomvonala az M0 autópályától kezdődően, nagyjából a 31 sz. főúttal párhuzamosan, attól északra húzódik, és Nagykáta északi részén köt a 31 sz. főútba. Ennek a főúti fejlesztésnek a hatására csökkenhet az átmenő forgalom a 31 sz. főút jelenlegi, települési átkelő szakaszt is tartalmazó részén.

A lakosok biztonságos közlekedése érdekében a meglévő közlekedési hálózat fejlesztése és bővítése kiemelt fontosságú. A lakóutcák rendezése és modernizálása, a közúttisztítás, a megfelelő szelvények kialakítása és a közvilágítás kiépítése javítaná a közterületek biztonságát és esztétikai vonzerejét. 2024-ben megkezdődött a város közvilágításának LED-esítése, melynek köszönhetően nő a közvilágítási rendszerben üzemelő lámpák száma és csökken a felhasznált energia mennyisége, valamint javul a megvilágítási szint és ezáltal a közlekedésbiztonság és a közbiztonság is.

A település területén fekvő meglévő utak burkolatállapota és csapadékvíz elvezetése folyamatos karbantartást, fejlesztést igényel. A szilárd burkolattal nem rendelkező belterületi utcákon kiemelt fontosságú az útpálya megépítése. Az új lakóutcákat a település meglévő úthálózatához igazodóan kell a lakóterületi fejlesztések során kialakítani. Az átalakuló lakóterületek utcái esetében is fontos, hogy a településszerkezetbe szervesen illeszkedjenek, valamint a biztonságos megközelítés érdekében törekedni kell a zsákutcák kikötésének megoldására. A tervezett fejlesztési területek kialakításával egy időben minden esetben vizsgálandók az ezek megközelíthetőségét szolgáló meglévő utak állapota, és a szükséges infrastrukturális fejlesztéseket javasolt a beruházással együtt elvégezni. Az egyes fejlesztések által igényelt parkolóhelyeket minden esetben az igénybevett ingatlanon belül kell biztosítani.

A települést észak-dél irányban kettészeli az Alsó-Tápió-patak, mely településrészek között több közúti híd is kapcsolatot biztosít. A Kenderföld néven ismert terület feltárása érdekében új közúti hídműtárgy létesítése tervezett a Sági-patak felett, mely pontos helyének és feltárásának biztosítása

a településrendezési tervben kerül kidolgozásra. A terület feltárásának megvizsgálása javasolt a 31105 j. út (Sápi bekötő út) felől.

Közösségi közlekedés térnyerése

A települések közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése mellett kiemelt figyelmet kell fordítani a közösségi közlekedés térnyerésére is. Az 120a számú vasútvonal az elővárosi vonal negyedik legforgalmasabb vonala, mely főként a fővárosba áramló hivatásforgalmat bonyolítja le. Sokan napi szinten használják a közösségi közlekedés ezen formáját, akik számára biztosítani kell a megfelelő utazási körülményeket. Szükségessé vált a kistérségi szerepű vasútállomás által nyújtott szolgáltatások körének bővítése, melyre a kiterjedt, de a vasút által nem használt MÁV területeken számos lehetőség nyílik.

A település tömegközlekedési infrastruktúrája hálózati szempontból megfelelően kiépített, a buszmegállók a lakott terület legnagyobb részén 400 méteres gyaloglási távolságon belül találhatóak. A város két helyi buszjáratot is üzemeltet, amelyek a vasútállomás területét érintve az országos közutaktól távolabb eső településrészek feltárását biztosítják. A lakóterületi fejlesztések tervezésekor szükséges a közösségi közlekedés helyzetét is vizsgálni, és amennyiben szükséges, a meglévő útvonalakat az újabb igények kielégíthetőségének megfelelően módosítani. Ezen túl célszerű a vasútra ráhordó tömegközlekedés fejlesztése és menetrendjének a vasúti közlekedésre való hangolása.

A várakozás körülményeinek javítása leghatékonyabban a vasúti- és a buszmegállóhelyek és környezetük fejújításával érhető el, ahol akár modern, okos megoldások is alkalmazhatók. A település buszmegállóinak kiépítettsége helyenként hiányos, ezért javasolt ezek állapotáról felmérést készíteni és az utasok komfortérzetét növelő intézkedéseket megtenni: szabványos peronok, esőbeállók építése, a buszmegálló és a járdák kapcsolatának biztosítása.

A járműcsere lehetőségének biztosítása elengedhetetlen ahhoz, hogy a lakosság nagyobb arányban vegye igénybe a környezetkímélőbb közösségi közlekedést a saját autók használata helyett. A vasútállomás mellett, így a meglévő parkolókapacitás bővítése tervezett további P+R és B+R parkolók kialakításával. P+R parkolók létrehozása a vasútállomás környékén a 114/14, 114/23 és 114/27 helyrajzi számú ingatlanterületek a legalkalmasabbak.

A fejlesztési cél szorosan összefügg az A1.1 részcéllal, mely a településközpont fejlesztése projekt III. ütemének keretében a vasútállomás környezetének rendezését tervezik.

Környezetbarát egyéni közlekedés népszerűsítése

A kerékpáros közlekedés kultúrája napjainkban fellendülőben van, mind a hivatásforgalom, mind a turisztikai célú kerékpáros forgalom tekintetében. Ehhez illeszkedően a közlekedési infrastruktúra fejlesztésén belül kiemelt jelentőségű a megfelelő biztonságot nyújtó kerékpáros infrastruktúra kiépítése. A lakóutcák esetében elmondható, hogy az utcákon megjelenő gépjármű- és kerékpáros forgalom nem zavarja egymást. A belterületi gyűjtőutak, illetve az országos közutak esetében azonban vizsgálandó önálló nyomvonalon vezetett kerékpárút, kerékpársáv, vagy kerékpáros nyom létesítésének lehetősége. A kerékpárosok által gyakran látogatott intézmények, kereskedelmi- és szolgáltató egységek közelében célszerű kerékpártárolók telepítése.

A települési közlekedéshálózat fejlesztése során elődleges cél települési és térségi kerékpárutak kiépítése. Sülysáp közigazgatási területén Pest Vármegye Területrendezési Terve két térségi jelentőségű kerékpárútvonal kiépítését tartalmazza. Az Ecsertől Tápiószentmártonig húzódó, a 31 sz. főút – 3114 j. út – 3112 j. út nyomvonalon haladó útvonalat, valamint az ebből Sülysáp területén az országos közutak mentén Kóka felé haladó útvonalat.

Javasolt a kerékpárút-hálózat fejlesztésének fókuszát a város egyéb közútjaira, közterületeire fektetni. A térségi kerékpározás igényét kielégítő, 31 sz. főút menti nyomvonal mellett javasolt egy, a városon belüli kerékpározás komfortját biztosító alternatív útvonal létrehozása a 120a vasútvonal északi oldala mentén haladó szervízút – Bogdán Flórián utca – Kossuth Lajos utca - Vasút utca – Szent István tér – Alsó-Tápió árvízvédelmi töltés – Béke utca – Balassi Bálint utca – Magdolna utca nyomvonalon. A kerékpáros útvonal egyes szakaszainak kiépíthetősége a rendelkezésre álló közterületi szélességektől, az egyes meglévő infrastruktúra elemek által szabott körülményektől függ, ezért az alternatív útvonal egyes szakaszainak kiépíthetőségéről, az ott alkalmazható kerékpáros infrastruktúra elemek alkalmazásáról javasolt előzetesen tanulmánytervet készíttetni.

A gyalogos közlekedés segítése érdekében vizsgálandó a meglévő lakóutcákon külön nyomvonalon vezetett járda kiépíthetőségének lehetősége a hiányzó szakaszokon. Jelenleg több utca járda nélküli, azonban a gyalogosközlekedés számára szükséges a megfelelő szélességű szilárd burkolatú járdafelület létrehozása. A gyalogosok biztonsága érdekében a meglévő járdaburkolatok állapotának jó karban tartása javasolt.

A meglévő közúti hidak esetében javasolt felülvizsgálni a gyalogos közlekedés biztonságát, és amennyiben ez indokolt, javasolt a közúti hidak mellett a gyalogos járdák között kapcsolatot teremtő gyalogoshidak létesítése. Előzetes vélemények alapján új gyalogos híd kapcsolatok kialakítása válhat szükségessé, a Szent István térnél (a piacnál), a Szecsői úti kanyarnál és a Kiskókai utcában a közúti híd mellett.

A gyalogos közlekedés biztonságosabbá tétele érdekében több gyalogátkelőhely létesítése is tervezett, első sorban a vasútállomásnál, a Szőlősnymaró megállóhelynél és a Sülysápi Kisboldogasszony templomnál. A település belterületén áthaladó országos közúton célszerű forgalmi vizsgálat végzése mind a gyalogosok, mind a gépjárművek tekintetében, annak megállapítására, hogy a központi fekvésű sűrűbben látogatott településrészekben felmerül-e kijelölt gyalogátkelőhely telepítésének szükségessége.

Közművek rekonstrukciója és felújítása, hatékony vízgazdálkodás

A beépítésre szánt területeket teljes közműellátással kell ellátni. A teljes közműellátás biztosításához biztosítani kell a vezetékes ivóvíz ellátást, a közüzemű közcsatornás szennyvízelvezetést, a csapadékvíz elvezetést, a villamosenergia ellátást, valamint az elektronikus hírközlést. A vezetékes termikus energiaellátás (gázellátás) rendelkezésre állása a jogszabály jelenlegi állapota szerint nem feltétel, de jelenleg még komoly értéknövelő tényező egy telek megítélésében, bár távlatilag valószínűleg sokat fog veszíteni a jelentőségéből.

Bár az ivóvíz minősége kiváló, a meglévő kutak és a rendszer korlátozás nélkül tudja biztosítani a sülysápiak vízvételéhez még a legmelegebb időszakokban is, a csőtörések viszonylag magas száma sokszor károsítja meg az itt élők és a gazdasági szervezetek mindennapjait. A rendszer elöregedett, ezzel párhuzamosan pedig egyre több felhasználó egyre nagyobb mennyiségű vizet használ, így a hálózat terhelése is egyre nagyobb. Sülysáp egyik legnagyobb problémáját jelenti az ivóvízhálózaton bekövetkező rendszeres, gyakori és időigényes javítással járó csőtörések magas száma. A 80'-as évek végén létesült ivóvízhálózaton jelentkező hibák közül kiemelendők a gerincvezetékeken keletkező hosszanti, akár 2-5 méteres repedéssel járó hibák. Esedékessé vált a vezetékhálózat teljes felújítása, mely támogatások és pályázati források igénybevételevel valósulhat meg.

A víz- és szennyvízhálózat fenntartható fejlesztése és üzemeltetése alapvető a tiszta ivóvíz és a szennyvíz megfelelő kezelése szempontjából. Ezen intézkedések segítenek megelőzni a vízszennyezést és a vízhiányt. A közcsatorna hálózatra nem csatlakozó ingatlanok a település egyik szennyező forrásai. Fontos célkitűzés a közművesítettség növelése. Az önkormányzat számára jó eszközt biztosíthat a településrendezési szerződés, melyet akkor lehet alkalmazni, amennyiben új vagy többlet építési jog keletkezik a rendezési eszközök módosítása kapcsán.

A vízviszatarthatás kérdéskörével a település Önkormányzata kiemelten foglalkozik, mint például a szennyvíztisztítóból kiáramló tisztított víz felhasználása. A csapadékvíz viszatarthatás ösztönzése, szabályozása fontos feladat. A lakott területek esetében a helyi rendeletekben érdemes kimondani a csapadék telken belül tartását és ott szikkasztását, későbbi felhasználását előírányzó szabályzásokat. Annak érdekében, hogy a közcsatornahálózat minél nagyobb arányban mentesítve legyen az esőzések alkalmával bekövetkezendő túlterheléstől.

A korszerű települési infrastruktúrában egyre jelentősebb szerepet foglal el a távközlési hálózatok színvonala, elsősorban a megbízható, gyors, megfizethető és bárhol elérhető internetszolgáltatás. Az internetszolgáltatás színvonalának növelése elősegíti az olyan alternatív munkavégzési lehetőségek elterjedését, mint a távmunka.

A tervezett fejlesztések a település jelenlegi beépült területeihez képest jelentős mértékűnek tekinthetők, ezért a közműellátásuk biztosítása is komoly feladatot jelent. Mindenképpen a település közműszolgáltatóival egyeztetve szabad csak a tervezett telekalakításokat majd végrehajtani, hogy a megnövekvő közműigényeket a közműhálózatok képesek legyenek biztosítani.

A távlati közműigények meghatározásánál figyelembe kell venni a javasolt új fejlesztési lehetőségek megvalósításához szükséges közműigények mellett a már beépített területen élők komfortosabb körülményeik kialakításához és a számukra megengedett többlet építési lehetőségek ellátásához

szükséges többlet közműigényeket. Ezzel az új javasolt beépítésre szánt területeken jelentkező új közműigények és a meglévő beépítésnél jelentkező többlet igények összeadódnak.

A rövidtávú fejlesztési tervek kapcsán jelentős mértékű közműigény jelentkezésére legfeljebb a vasútállomás környezetébe tervezett P+R parkoló kapcsán kell számolni, ahol várhatóan elektromosgépjármű-töltőpontot is el kell majd helyezni, aminek a villamosenergia ellátását is meg kell majd oldani.

Zöld- és kék infrastruktúra fejlesztése

Sülysáp erdői, zöldfelületei és vízfolyásai hozzájárulnak a település mikroklímájának javításához, vízviszatartható, illetve hőmérséklet optimalizáló hatással bírnak. Ezek a természeti értékek mind a zöld és kék infrastruktúra hálózat részei, melyek védelme és megfelelő hasznosítása hozzájárul a helyi lakosok életminőségének javításához. A kék- és zöld infrastruktúra hálózat fejlesztés célja olyan rendszerben működő multifunkcionális zöldfelületek kialakítása, melyek a település mikroklímájának javításával, vízviszatartható erővel, a nyári hőmérséklet csökkentésével, a levegő szűrésével, párologtatással, valamint új élőhelyek kialakításával javítják az épített környezetben lakók életviszonyait, hozzájárulva a klímaadaptációhoz.

A zöld infrastruktúra együtt értelmezendő és fejlesztendő a kék infrastruktúrával, vagyis a településen található víztestekkel, mivel a természeti és vízi területek együtt alkotnak ökoszisztémákat. A Sülysáp belterületén is áthaladó patakok (Sápi-patak, Alsó-Tápió-patak) karbantartása, rehabilitációja segítheti a települési csapadék visszatartását, illetve a közterületekre érkező nagy mennyiségű csapadék elvezetését. A növényzettel fedett területek pedig a vízviszatarthatás és tisztítás mellett segítik a levegő szűrését. A belterületi zöldterületek pedig a lakosság rekreációjához, a közösségi találkozási helyszínek biztosításához is nagyban hozzájárulnak.

Az izolált, egymástól alapvetően nagy távolságra található zöldterületeket utak, patak menti zöldsávok, fasorok képesek összekötni egymással és a külterületi, értékesebb növényállományú erdőkkel, gyepekkel. Sülysápon a zöldfelületi rendszer foltszerű elemeinek összeköttetése közterületeken hiányos. Az utcákon egységes fasorok elszórtan jellemzőek, több esetben út menti gyepterületek, zöldsávok láthatóak, melyek fejlesztésével sokat javulhat a települési zöldinfrastruktúra hálózat minősége. A település lineáris zöldfelületi elemeinek minőségi fejlesztése fasorok telepítésével, a meglévő leromlott állapotú növényállomány fokozatos cseréjével valósítható meg. Sülysáp törekszik közterületein minden évben újabb fasorok, ligetek kialakítására, mindezidáig már több száz fa került elültetésre közösségi összefogásban az elmúlt években.

A település egyik fő projektje a Településközpont fejlesztése, amely keretében a meglévő városközponti zöldfelületek minőségi fejlesztésére is sor kerül. A projekthez szorosan kapcsolódva tervezett az Alsó-Tápió-patak mentén pihenő és szabadidős terület kialakítása, valamint a vízfolyás felduzzasztása rekreációs célokat szolgáló tó kialakítása érdekében. A patak partja természeti értéke mellett fontos turisztikai vonzerővel is bír. E vonzerő megőrzéséhez elengedhetetlen a zöldfelületek megfelelő karbantartása és fejlesztése.

A közterületeken található növényállományon túl a zöld infrastruktúra hálózat fontos elemei a telken belüli zöldfelületek, melyek élőhelyként szolgálnak különböző növény-, és állatfajoknak, illetve csapadékos időben nagy mennyiségben tudják tárolni és a talajba juttatni az esővizet. Ezért a telken belüli zöldterületek arányának szigorú meghatározása, megtartása, illetve ezek fenntartására való ösztönzés az Önkormányzat céljai között szerepel.

A zöld- és kék infrastruktúra hálózat hatékony fejlesztését támogathatja a település Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (továbbiakban: KEHOP Plusz) „Zöld-kék infrastruktúra fejlesztések településeken (ERFA)” című felhívásban való részvétele.

Modern energetika

A település fejlesztése során előnyben kell részesíteni azokat a fejlesztéseket, melyek az energia függetlenséget, a megújuló energiaforrások (nap, föld, víz, szél) kihasználását irányozzák elő. A fejlesztések során törekedni kell a környezetkímélő technológiák használatára, a megújuló energiák hasznosításának minél nagyobb térnyerésére. Az elérhető település kialakításánál, az infrastruktúra fejlesztés és a természeti értékek megőrzése mellett kiemelt figyelmet kell fordítani a környezetvédelemre is, amelynek napjainkban fontos részét képezi az energiagazdálkodás.

A megújuló energiák térnyeréséhez a település megfelelő adottságokkal rendelkezik. Sülysáp területén már üzemel egy napelempark is, mely napenergiát hasznosító rendszerek kiépítése a

településen továbbra is támogatott. A megújuló energiaforrások hasznosítása során egyre nagyobb teret kapnak a háztartásai méretű napelemes kiserőművek telepítései is. Az energiahatékonyság javítása napkollektorok létesítésén túl, olyan energiatakarékos fogyasztást eredményező beruházások megvalósításával lehetséges, mint például a szigetelések, nyílászáró cserék, épületgépészeti felújításokat, fűtőkorszerűsítés. Ezek támogatása mellett azonban figyelmet kell fordítani arra is, hogy az energiatudatos megoldások a helyi értékeket, a helyi építészeti karaktert figyelembe véve kerüljenek kialakításra. Az alternatív energiaforrások használatára és az energiatakarékosság fontosságára fel kell hívni a lakosság figyelmét is, háztartási és intézményi szinten is propagálni kell.

Fejlesztési terület lehet a közszolgáltatást biztosító infrastruktúra és a meglévő épületek műszaki felújítása, korszerűsítése. A felújítások és új beruházások során is a környezetbarát, energiatakarékos megoldásokat kell előtérbe helyezni. Az Önkormányzatnak aktívan részt kell vennie ilyen jellegű pályázatokban és érdemes segítenie a lakosságot is, hogy minél nagyobb arányban kihasználhassák a pályázati lehetőségeket. A településen már több intézmény energetikai fejlesztés is megvalósult. A beruházás keretében külső homlokzati hőszigetelés, nyílászárócserék, valamint napelemes rendszerek telepítése korszerűbbé, energiatakarékosabbá tette az érintett épületeket.

A cél elérését támogató prioritások	Intézkedési javaslatok
Közüti közlekedési hálózatok fejlesztése	31-es főút elkerülő szakaszának megépítése, a városközpont tehermentesítése az átmenő forgalom alól - új tömbfeltároló utak kialakítása - közüti híd építése a Sági bekötő útnál - útépítés, útburkolatok felújítása, padkázás, vízelvezetés rendezése - burkolt, rendezett utak arányának növelése - parkolók építése - forgalomcsillapítás, sebességkorlátozás - közlekedési táblák, információs táblák kihelyezése - külterületi utak fejlesztése - pályázatfigyelés
Közösségi közlekedés térnyerése	- járműcsere lehetőségének biztosítása, P+R és B+R parkolók kiépítése - megállóhelyek és környezetük minőségének megóvása, felújítása - akadálymentesítés
Környezetbarát egyéni közlekedés népszerűsítése	- térségi kerékpárút kialakítása - gyalogos és kerékpáros hidak építése - intézményi, közösségi funkciók közelében a kerékpár tárolási lehetőségek biztosítása - a kerékpározáshoz kapcsolódó szolgáltatások létesítése - gyalogátkelőhelyek kiépítése, a gyalogosok számára a biztonságos közlekedési lehetőség biztosítása - járdák építés, felújítás - környezettudatos közlekedésre nevelés - akadálymentesítés
Közművek rekonstrukciója és felújítása, hatékony vízgazdálkodás	- víziközmű rendszer rekonstrukciója, új ivóvízkút fúrása - az ivóvízhálózat korszerűsítése, üzembiztonságának javítása - felelős, takarékos ivóvízhasználat elérése tudatformálással, vízfogyasztás csökkentése - csapadékvíz elvezető rendszer felújítása, karbantartása - csapadékvíz hasznosítása - árkok és patakok medrének kitisztítása - szőlősnymaralói vízelvezető ág rekonstrukciója - szennyvízcsatorna-hálózat fejlesztése - tisztított szennyvíz felhasználása - közművesítettség növelése, rákötések ösztönzése - településközpont I. projekt keretében a légvezetékek kiváltása, új térvilágítás kialakítása a központ területén - pályázatfigyelés - mozgásveszélyes partfal területek védelme

**Zöld- és kék
infrastruktúra
fejlesztése**

- településközpont I-II-III. projektekhez kapcsolódóan városközponti közterületek és zöldfelületek fejlesztése, az Alsó-Tápió patak mentén rekreációs terület, városközponti tó kialakítása
- belterületi zöldfelületek minőségi fejlesztése, fák ültetése, közterületek virágosítása
- közutak mentén fasorok telepítése
- invazív növények irtása, honos növények ültetése
- telken belüli zöldterületek megtartása, fenntartása
- a meglévő leromlott állapotú növényállomány cseréje
- a zöldfelületi rendszer folytonosságának biztosítása
- patakpart rehabilitáció, környezetének karbantartása
- patak menti védőzóna kijelölése
- pályázatfigyelés

Modern energetika

- épületenergetikai felújítások
- település alternatív energiahasznosításának feltárása, megújuló energiaforrások hasznosítása
- közösségi kezdeményezések támogatása, energiatudatos törekvések támogatása
- a helyi táji- és építészeti karaktert figyelembe vevő, a passzív és aktív ház építését és az alternatív energiahasznosítást támogató építési szabályzat megalkotása
- közterületek megvilágítása napenergiával
- önkormányzati intézmények napelemmel való ellátása
- elektromos töltőállomás létesítése járművek számára

Á2. ERŐS, AKTÍV HELYI KÖZÖSSÉG ÉPÍTÉSE

Az erős jelenléttel rendelkező, a közösségi projektekben, kezdeményezésekben és események szervezésében aktívan résztvevő lakosság hozzájárul a város jobb jövőjéhez. A település fejlesztésében szerepet vállaló közösség a társadalmi kohézió, aktivitás, együttműködés erősítésével és a közszolgáltatások fejlesztésével érhető el a leghatékonyabban.

Egy település fejlődése szorosan összefügg az ott lakók életkörülményeivel, közérzetével. Ha a lakosok magukénak érzik a települést, vagyis erős identitástudattal rendelkeznek sokkal aktívabban vehetnek részt a település fejlesztésében is. Az együttműködő közösségeknek nagyobb esélyük van arra, hogy sikeresen megtalálják a helyi problémák megoldásait. Az emberek közötti együttműködés ugyanis elősegíti a közösségi problémák és szükségletek azonosítását és kezelését, mely révén könnyebb megoldani az olyan kérdéseket, mint például az oktatás, az egészségügy és a közbiztonság. Az erős helyi közösség cél elérése a közösségi szolgáltatások fejlesztése nélkül nem lehetséges. Sülysáp kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a társadalom minden szereplője számára egyaránt megfelelő minőségű és mennyiségű közszolgáltatást nyújtson ezzel is támogatva a társadalom jóllétét, az erős, virágzó közösséget.

Tematikus célok:

Á2.1. A közösségi kohézió és az aktivitás, együttműködés erősítése

Á2.2. Közszolgáltatások fejlesztése és bővítése

Á2.1.A közösségi kohézió és az aktivitás, együttműködés erősítése

Minden emberi döntés, cselekedet hatással van a környezetre, a társadalom egyéb tagjaira, a település életére. A település jövőjéért tett erőfeszítések, a közös települési programokon való

részvétel (pl. városnap, adventi ünnepség, szemétszedés) a településről alkotott külső és egyben a „belső véleményt”, azaz a lakosok pozitív közérzetét erősíti.

A település jövőjének alapját a helyi identitástudat erősítése, a társadalmi aktivitás növelése és egy együttműködő közösség jelenléte jelentheti. A lakosokat egy egységgé kell kovácsolni, majd érdekeltté, elkötelezetté tenni a változásban. Egy település fejlődésének első lépcsője, hogy a közösség hisz benne, hogy a fejlesztések sikeresek lehetnek, azokat magukénak érzik és hajlandóak is tenni a siker eléréséért.

Identitás, társadalmi összetartozás erősítése

A közösségi identitás megőrzése nagyban hozzájárul a település egyedi arculatának kirajzolódásához. A lokalitás fontosságának hangsúlyozása érdekében a települési identitástudatot támogatni kell, melynek része többek között a közösségi programok szervezése és a leteleplők befogadása is. A művelődési központ és a helyi oktatási-nevelési intézmények közösen dolgoznak azon, hogy a lokálpatrióta nevelés már gyermekkorban elkezdődjön, és a gyermekek felnőve a településüket ismerő és szerető polgárokká váljanak.

A nagy múltra visszatekintő település népi hagyományainak újjáélesztése, megőrzése az identitástudat élénkítése szempontjából fontos feladat. A múltunkra való emlékezés egyrészt a helyi műemlékek, emlékhelyek megújításával, karbantartásával lehetséges. Másrészt pedig az egykori két falu tradicionális programjainak újjáélesztésével, kulturális fesztiválok szervezésével támogatható, mint például a tavaszi emlékhadjárat vagy a falusi disznóvágás. Az önkormányzat tervei között szerepel a Kapás József Hegytörténeti Gyűjtemény épületének felújítása is, mely helytörténeti, néprajzi, irodalmi és agrártörténeti kiállítási elemekkel várja látogatóit.

A közösségi tervezés alapvető szerepet játszik a településfejlesztésben, mivel lehetőséget biztosít a helyi lakosok számára, hogy aktívan részt vegyenek a közösségük jövőjének alakításában. Ez a megközelítés elősegíti a közösség igényeinek és vágyainak figyelembevételét és erősíti a társadalmi kohéziót. A közösségi részvétel révén a tervezési folyamatok jobban igazodnak a helyi sajátosságokhoz, és növelik a fejlesztések sikerességét és elfogadottságát.

Civil szervezetek támogatása

A városban jelentős számú civil szervezet működik. Vannak, amelyek a programszervezésbe, mások a szociális ellátásba, a sporttevékenységekbe, a tudományos ismeretterjesztésbe, az amatőr és komolyzenébe vagy éppen a településfejlesztésbe, helyi művi érték védelembe kapcsolódnak be aktívan, és teszik színesebbé a közösség életét.

A közösségi együttműködés erősítésének egyik lépése, a meglévő civil szervezetek aktivizálása és támogatása források és lehetőség biztosítása által. Ez lehetővé teszi számukra, hogy még hatékonyabban szolgálják a közösséget és kezeljék a helyi problémákat. Másik lépés az új civil szervezetek létrehozásának szorgalmazása, mivel ezek az alakulatok új ötletekkel és friss perspektívákkal szolgálhatnak a közösség számára.

A lakosokat ösztönözni kell arra, hogy csatlakozzanak a civil szervezetekhez, a helyi szervezetek számára pedig minél több lehetőséget kell biztosítani a város vezetésének, hogy kibontakozhassanak és gyakorolhassák tevékenységüket. Az önkormányzat a közösségi élet támogatása érdekében a Malom utca 26. szám alatti ingatlan felújítását, közösségi épületként (civilházként) való hasznosítását tervezi. A civilház elsődleges feladata a kulturális, szociális, hagyományőrző és egészségmegőrző területen tevékenykedő civil szervezetek befogadása és a gyűléseik, rendezvényeik számára történő helybiztosítás.

Kulturális, közösségi rekreációs lehetőségek, rendezvények körének bővítése

A település közösségi életét meghatározzák a kulturális és sport rendezvények. A koncertek, művészeti kiállítások és más kulturális programok nemcsak szórakoztatják a lakosságot, hanem hozzájárulnak a település kulturális életének gazdagításához is. A város számos rendezvénynek ad otthont, mely programok nagyban segítik a sülysápi lakosok helyi identitásának erősítését is. Fejlesztési cél a rendezvények közösségi platformon történő népszerűsítése, hogy a programok minél több emberhez elérjenek, valamint a kulturális élet élénkítése érdekében új események szervezése is. Sülysápon a kulturális élet fő színtere a Wass Albert Művelődési Központ és Könyvtár, mely fogadóterének felújítása a Településközpont fejlesztés I. projekt keretében a közeljövőben tervezett. Az említett projekt részeként a Városháza is bővítésre kerül, mely „U” alakú épület tömbjének belső, burkolt tere rendezvénytérként hasznosítható. A városközpont közösségi terei, zöldfelületei is

rendezésre kerülnek a fejlesztés során, melyek találkozási pontként szolgálnak a település lakói számára.

Sülysáp aktív sportélettel rendelkezik. Sportkörök és egyesületek szervezett keretek között biztosítják a sportolási lehetőséget a helyi és környékbeli lakosoknak, melyek további fejlesztése, támogatása fontos a település számára. A sportolási lehetőségek minél szélesebb körének (sportklubok, edzőpályák, fitnesztermek stb.) kialakítása lehetővé teszi a lakosoknak, hogy egészséges életmódot folytassanak, és közben közösségi élményeket szerezzenek. A sport és rekreációs területek fejlesztéseit az A1.2. rész cél ismerteti.

Népességszám változásának kézben tartása

Budapest közelsége a település népesség megtartása szempontjából kettős. Egyrészt sok esetben érvényesül a főváros elszívó hatása, ami leginkább a fiatalokat érinti. Másrészt, viszont a főváros elérhetősége számos praktikus előnnyel is jár. A fővárosból való kiköltözés, valamint az ország távolabbi térségeiből a főváros tágabb környezetébe való beköltözés együttes eredőjeként folyamatosan nő Sülysáp lakónépessége. A város esetében az egyik legnagyobb kihívást a beköltözők magas száma jelenti, azonban a településnek a növekvő népesség igényeit is el kell tudni látnia.

Az Önkormányzat kiemelten kíván foglalkozni ezzel a kérdéskörrel, mely ütemezett és fenntartható településfejlesztést igényel. Cél, hogy a település jövőképet tudjon biztosítani a helyi fiatalok számára, ösztönözze őket a helyben maradásra, továbbá, hogy a fővárosból kiköltöző családok magas számával járó ellátási nehézségek könnyebben kézben tarthatóvá váljanak.

A fiatalok helyben tartása nagy jelentőségű a város jövőjének biztosításában. A fiatal generációk a város életének motorjai, és helyben tartásuk segíti a város folyamatos fejlődését és megújulását. Ehhez szükséges az oktatási és kulturális lehetőségek biztosítása, valamint a fiatalok számára vonzó munkalehetőségek teremtése. A megfizethető lakhatás és a családbarát szolgáltatások segítik a fiatalokat a városhoz való kötődésben és a családi élet kialakításában a városban.

Az említett célok elérése szorosan összekapcsolódik a város gazdasági stabilitásával és fejlődésével. A munkalehetőségek teremtése és a gazdasági ösztönzők segítenek a fiataloknak és az új lakosoknak a városhoz való kötődésben.

A cél elérését támogató prioritások	Intézkedési javaslatok
Identitás, összetartozás erősítése	• együttműködés ösztönzése, közösségi fórumok tartása • hagyományörző programok, foglalkozások • Kapás József Helytörténeti Gyűjtemény ingatlanának fejlesztése • hagyományörző csoportok támogatása • közösségi tervezés
Civil szervezetek támogatása	• civil szervezetek aktivizálása • új civil szervezetek létesítése • civil kezdeményezések támogatása, kezdeményezések felkarolása • egyesületek, civil szervezetek közötti együttműködés szorgalmazása • Malom utca 26. szám alatti ingatlan felújítása, közösségi épületként (civilházként) való hasznosítása
Kulturális, közösségi rekreációs lehetőségek, rendezvények körének bővítése	• kulturális események szervezése, támogatása • településközpont I. projekt keretében új rendezvénytér kialakítása • rendezvények, programok szervezése • lakossági rekreáció helyszíneinek, közösségi terek fejlesztése • helyi közművelődési programok tematikájának kiszélesítése • helyi rendezvények, események közösségi platformon való feltűntetése
Népességszám változásának kézben tartása	• fenntartható és ütemezett településfejlesztés • vegyes funkciójú területek kialakítása • intézményrendszer fejlesztése • a meglévő belterületi tartalékterületek kihasználásának előnyben részesítése • rekreációs és közösségi terek kialakítása • a lassú, mérsékelt növekedés előnyben részesítése • fiatalok helyben tartása

Á2.2. Közfoglaltatások fejelsztése és bővítése

A közszolgáltatások hatékony fejelsztése szintén kulcsfontosságú. Az egészségügyi, oktatási és szociális szolgáltatások fejelsztése nemcsak a lakosok életminőségét emelheti, de hozzájárulhat a település vonzerejének növekedéséhez is. Az elérhető és minőségi közszolgáltatások segíthetnek abban, hogy a lakosok elégedettek legyenek a településen való étellel, ami hosszú távon növelheti a lakosság elégedettségét és hűségét. A magas színvonalú közszolgáltatásokat a feladatellátás hatékony megszervezésével, kedvező szervezeti felépítés kialakításával és megfelelő szakértelem biztosításával lehet elérni. Fejelsztési terület lehet a közszolgáltatást biztosító infrastruktúra és a meglévő épületek műszaki felújítása, korszerűsítése. Az egyes közszolgáltatásokhoz történő könnyebb hozzáférést segítheti a közszolgáltatások működtetése során az elektronikus (internetes) megoldások előtérbe helyezése, mely beruházások hosszú távon költségmegtakarítással is járhatnak. A közszolgáltatások átláthatósága önmagában segítheti, hogy a lakosság a szolgáltatást magasabb színvonalúnak ítélje. Egy átlátható rendszerhez sokkal könnyebben tudnak kapcsolódni a helyi civil közösségek, könnyebben formálnak róla véleményyt, könnyebben veszik ki részüket a feladatokból.

A népességnövekedésre való tekintettel a településnek meg kell vizsgálnia, hogy a kötelező feladatok ellátása (pl.: oktatás, nevelési, az egészségügyi- és szociális ellátás) hosszú távon milyen feltételek között fenntartható, illetve milyen eszközök állnak rendelkezésre a szolgáltatások színvonalának növelésére. A közszolgáltatások fejelsztése tehát kulcsszerepet játszik a helyi közösség jólétében és a település fejlődésében.

Oktatás, nevelés fejelsztése

Sülysáp rendelkezik bölcsődével, óvodával és általános iskolával is. A településen az oktatási intézményi alapellátás jelenleg megfelelő színvonalon biztosított, azonban a bölcsődei és óvodai ellátás tekintetében kapacitáshiánnyal küzd. A település bölcsődjének és óvodáinak befogadóképessége már nem elégséges. A 2024/25-ös évben a Gólyahír Bölcsőde 102 %, míg a Sülysápi Csicsergő Óvoda tagintézményei 118%-os kihasználtsággal működtek. A település egyik kiemelt célja egy új óvoda építése a Szőlősnaraló városrészben. Továbbá fontos feladat a bölcsődei kapacitáshiány feloldása is, melyre egy új intézmény létesítésével vagy a meglévő bővítésével oldható meg.

A nevelési, oktatási intézmények területén az elmúlt években több fejelsztés, energetikai beruházás is lezajlott, hogy a gyerekek minél komfortosabb és igényesebb környezetben fejlődhessenek. Fontos azonban számolni azzal, hogy az alapellátás színvonalának javítása idővel újra szükségsszerűvé válhat. Az épületek energetikai fejelsztése mellett, az eszközök cseréje, s az intézmény karbantartása is elengedhetetlen a napi működés biztosításához. Az önkormányzat még meg nem valósult tervei között szerepel a Szent István Általános Iskola Hevesy épületrészének korszerűsítése is.

Az önkormányzat támogatni kívánja a tanidőn kívüli, illetve nyári szakköröket, programokat, táborokat, valamint a neveléssel, képzéssel kapcsolatos egyéb tevékenységeket, mely szintén az erős társadalmi szerepkör kialakulást segít elő. A diákok nyári munkavégzésének segítése önkormányzati intézményekben diákmunka programok keretében valósítható meg.

A település erősíteni szeretné mikro-térégi központi szerepkörét a középfokú oktatási intézmények (művészeti iskola, középiskola, szakiskola) helyben történő megjelenésével, fejelsztésével. További edukációhoz kapcsolódó fejelsztési szándékként jelenik meg a település jövőképeben a Sótér- kastély oktatási és konferenciahelyszínként való hasznosítása.

Szociális és egészségügyi ellátás fejlesztése

Sülysáp szociális és egészségügyi fejlesztési irányai a helyi közösség jólétének előmozdítására, valamint a szociális ellátórendszer fejlesztésére összpontosítanak. Az alapfokú orvosi ellátás a településen megoldott, háziorvosi rendelő, védőnői szolgálat, fogászat és gyógyszerár is üzemel Sülysápon. Pályázati forrásnak köszönhetően a településen akadálymentesített új egészségközpont épült, mely karbantartása, üzemeltetése a település önkormányzatának folyamatos feladata.

Az egészségügyi infrastruktúra fejlesztése növeli a város lakosainak hozzáférését az orvosi ellátáshoz. Az új vagy felújított egészségügyi intézmények szélesebb körű szolgáltatásokhoz való könnyebb hozzáférést biztosítanak így segítve az egészségmegőrzést és a betegségek korai felismerését. Az egészségügyi infrastruktúra fejlesztése az egészségügyi szolgáltatások minőségét is javíthatja. Az új vagy modernizált intézmények általában jobb felszereltséggel és technológiával rendelkeznek, ami lehetővé teszi a hatékonyabb diagnózist és kezelést. A magas színvonalú ellátás hozzájárulhat a betegségek gyorsabb gyógyulásához és a lakosok jobb egészségügyi állapotához.

A településen a szociális alapellátást a Dr. Gáspár István Humánszolgáltató Központ biztosítja, amely kulcsszerepet játszik a rászoruló csoportok támogatásában. A demográfiai tendenciák vizsgálatából kirajzolódik, hogy egyre több fiatal család költözik a településre, azonban e mellett továbbra is nagy arányban élnek idősek is a településen. Sülysáp számára így kiemelt prioritás ezen két társadalmi csoport kiemelt támogatása. A közösségi terek és játszóterek fejlesztése, valamint családi programok szervezése segíthet abban, hogy a fiatal családok kényelmes és biztonságos környezetben élhessenek, erősítve a helyi közösséget. Az időskorú lakosság ellátása tekintetében fejleszteni szükséges az étkeztetés, nappali ellátás, az otthoni gondozás és az ápolás feltételeit. Mindemellett a nyugdíjas klubok működése is jelentős, támogatandó feladat az önkormányzat számára. Az idősek önkéntességre való bevonásával tartalmasabb mindennapok alakíthatók ki a nyugdíjas korú lakosság számára.

A fejlesztések során különös figyelmet kell fordítani az esélyegyenlőség biztosítására. Alapelv, hogy a tervezett fejlesztések semmilyen társadalmi csoport számára ne járjanak hátrányos következménnyel. Az önkormányzat, a helyi szociális ellátórendszer és társ szervezetek számos adattal, tapasztalattal rendelkeznek a település szociális helyzetére vonatkozóan. Ezek összegyűjtésével és rendszerezésével fókuszáltan foglalkozik a Helyi Esélyegyenlőségi Program, mely dokumentumban kijelölt megvalósítandó célok figyelembevétele fontos a településfejlesztés során.

A helyi szociálpolitika hatékonyságának növeléséhez elengedhetetlen a szociális ellátórendszer szereplői, illetve a szociális ügyekben segítő szerepet vállaló egyéb szervezetek együttműködése. A koordinált együttműködésnek köszönhetően várhatóan javul a rászorultak elérése, a szociális szolgáltatások jobban tervezhetőbbé válnak és hatékonyabb szociálpolitika valósítható meg.

A helyi társadalmi problémák felismerését és megoldását segítheti a közösségi kezdeményezések támogatása, amelyek a közbiztonság javítására és a szociális ellátórendszer hatékonyabb működésére is irányulnak. A bűnmegelőzési programok és a közösségi alapon szerveződő kezdeményezések segíthetnek a biztonságos és összetartó közösségi környezet kialakulásában. A település közbiztonsága a lakosok és a letelepülni kívánók miatt is jelentős kérdés. A településen rendőrség, polgárőreg és önkéntes tűzoltóság is működik. A biztonságérzet növelése a rendészeti szervek támogatásával, a térfigyelő kamera rendszer bővítésével és közbiztonsági programok kidolgozásával lehetséges.

Mindemellett esedékessé vált a polgármesteri hivatal bővítése és modernizálása is, a fejlesztés keretében a hivatal épülete emeltráépítéssel bővül. A folyamatosan növekvő lakosság a hivatal feladatkörének bővülését is jelenti.

A cél elérését támogató prioritások	Intézkedési javaslatok
Oktatás, nevelés fejlesztése	- Szent István Általános Iskola Hevesy épületrészének felújítása - új óvoda építése a Szőlősnaraló városrészben, férőhelyek kapacitásbővítése - Sótér-kastély fejlesztése (edukációhoz kapcsolódó tevékenységek, konferenciahelyszín céljára) - tanidőn kívüli, illetve nyári szakkörök, programok, táborok támogatása - a középfokú ellátó intézmények művészeti iskola, középiskola, szakmunkásképző iskola helyben történő fejlesztése - köznevelési intézmények épületeinek további fejlesztése - bölcsődei férőhelyek kapacitásbővítése - neveléssel, képzéssel kapcsolatos támogatások - iskolai társulási kapcsolatok fenntartása

**Szociális és
egészségügyi ellátás
fejlesztése**

- szolgáltatási kör bővítése
- Helyi Esélyegyenlőségi Program folyamatos „frissen” tartása
- házi segítségnyújtás bővítése
- minőségjavítás, szolgáltatások színvonalának növelése
- életviteli tanácsadás
- Humánszolgáltató Központ fejlesztése
- családbarát rendezvények szervezése
- speciális érzékenyítő programok kialakítása a hátrányos helyzetű csoportok számára
- idősek különféle helyi programokon, közösségi életben való részvétele
- nyugdíjasklubok tevékenységeinek támogatása
- idősek szociális és egészségügyi ellátását biztosító infrastruktúrához való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása
- az idősek lakhatási körülményeinek támogatása
- települési orvosi rendelő fenntartása, további fejlesztése
- országos szűrőprogramokban való részvétel
- lakosság pszichés állapotának feltérképezése, javítása
- szakellátás bővítése
- egészségnapok szervezése
- közbiztonság erősítése

Á3. HELYI GAZDASÁG ÉLÉNKÍTÉSE

A helyi gazdaság élénkítése Sülysáp számára fő prioritás, mely célja a gazdasági stabilitás megteremtése és a város versenyképességének növelése a gazdaság fejlesztése és vállalkozásösztönzés révén. A helyi vállalkozások támogatása mellett a település számára jelentős fejlesztési irányt jelenthet a turizmus és a marketingtevékenység fellendítése is.

A gazdaság élénkítéséhez szükséges infrastrukturális és ipari fejlesztések lehetővé teszik az adófizető vállalkozások számának növelését, ami növeli a helyi adóbevételeket és gazdasági stabilitást teremt. Emellett a városi gazdaság erősítése az innovációs együttműködések erősítését és a szolgáltatások bővítését is magában foglalja. A sikeres gazdaság Sülysáp számára lehetőséget teremt a fenntartható fejlődésre és a jobb életkörülmények biztosítására a lakosság számára. A gazdasági prosperitás hozzájárul továbbá a város vonzerejének növeléséhez, javításához. A sikeres gazdaság és a sikeres város kéz a kézben járnak, és Sülysáp számára az optimális fejlődés irányát jelölik ki.

Tematikus célok:

Á3.1. Helyi vállalkozások és termékek támogatása

Á3.2. Turizmus fejlesztése

Á3.3. Településmarketing

Á3.1. Helyi vállalkozások és termékek támogatása**Helyi vállalkozások ösztönzése, a gazdaság diverzitásának erősítése**

A helyi gazdaság ösztönzése, támogatása, a helyi vállalkozásokkal való szoros és folyamatos együttműködés a település-fejlesztés, település-vezetés klasszikus feladatai közé tartozik.

Az önkormányzatnak támogatni kell a működő vállalkozások hozzáadottérték teremtő képességét, segítenie kell a vállalkozásokat a belső erőforrásokra építő fejlesztéseikben. Ez lehet például a munkaerő képzés támogatása, a technológiai infrastruktúra fejlesztése vagy a piaci hozzáférés bővítése. Az ilyen intézkedések segíthetnek a vállalkozásoknak hatékonyabbá válni és új piaci lehetőségeket felfedezni. Az önkormányzat megfelelő szabályozással, különböző kedvezményekkel

(adókedvezménnyel, közüzemi- és bérleti kedvezményekkel), illetve önkormányzati megrendelésekkel egyaránt hozzájárulhat a meglévő vállalkozások fennmaradásához, a lakosság vállalkozókedvének növekedéséhez, új vállalkozások létrehozatalához és ezzel együtt a települési szolgáltatások körének bővítéséhez. Az ilyen kezdeményezések lehetővé teszik a vállalkozók számára, hogy ötleteiket valósággá váltsák, és akár új munkahelyeket teremtsenek. Ösztönözni és segíteni kell az induló vállalkozásokat, valamint serkenteni kell a környező térségtől, illetve a fővárostól való munkaerő-piaci függőséget oldó munkahelyteremtést.

A képzési programok, az oktatás és a továbbképzés lehetőségei javíthatják a helyi munkavállalók készségeit és felkészítik őket a versenyképes munkaerőpiacra. Emellett a helyi munkaerő képzése a város gazdaságának sokoldalúságát is növelheti, mivel az emberek könnyebben alkalmazkodhatnak a különböző iparágak igényeihez. Képzések indítása is fontos szerepet játszhat a vállalkozások támogatásában. Az önkormányzatnak olyan programokat érdemes kidolgoznia, amelyek lehetővé teszik a helyi lakosság számára, hogy új készségeket sajátítsanak el, ami elősegíti a munkaerőpiacra való belépést és a vállalkozói készségek fejlesztését.

Sülysápon az itt élők és dolgozók jelentős hányada dolgozik az ipar különböző ágazataiban, melyek jellemzően fémipari vállalatok, így elmondható, hogy a helyi gazdaság gerincét a szolgáltatások mellett a fémipari tevékenységek jelentik. Ebből következik, hogy ennek a szektornak a bővítése továbbra is cél Sülysápon, amely ezáltal a helyben foglalkoztatás növelését is elősegítené.

A több lábon álló gazdaságfejlesztés megvalósításával dinamizálható a helyi gazdaság. Sülysápon ezt nem csak a szolgáltatások és a fémipar, hanem a mezőgazdasághoz kapcsolódó feldolgozóipar is elő tudja teremteni a megfelelő fejlesztések létrehozásával. Sülysápon napraforgó feldolgozó üzem, vágóhíd, és biográdüzem létesítésére is van lehetőség.

Segítséget jelenthet a pályázati lehetőségek hirdetése, továbbítása a potenciális kedvezményezettek felé. A megfelelő gazdasági lépések megfogalmazásához elengedhetetlen a vállalkozói szférával történő folyamatos kommunikáció, illetve a gazdaság szereplőinek a helyi döntéshozatalba való folyamatos bevonását. Ennek érdekében rendszeres workshopok tartása, álláshirdetések közzétevése, honlap üzemeltetése és vállalkozásokat segítő digitális tudástár létrehozása javasolt.

A helyi termékek és szolgáltatások piacának bővítése

A helyi termékek Sülysápon való értékesítése gazdaságot élénkítő hatással jár, azonban ehhez az önkormányzatnak vonzó üzleti környezetet kell teremtenie. Megoldás lehet erre a településen a rendszeres termelői piac vagy akár tematikus vásárok szervezése. Ez elősegítheti a helyi kisvállalkozókat, hogy termékeiket közvetlenül a lakosságnak értékesíthessék. Mindezek mellett a helyi vállalkozások számának növelésével Sülysáp több iparüzési adóbevételezre tehet szert, mely bővebb saját forrásokat jelent a település fejlesztéseinek megvalósulásához. A kisvállalkozásokat segítheti az egymás közti partnerség, mely által helyi beszállítók alkalmazására is lehetőség nyílik.

Fontos a helyi termelés minőségének innovatív fejlesztése is. Az önkormányzatnak ösztönöznie kell a vállalkozásokat, hogy új termékeket vagy szolgáltatásokat fejlesszenek ki. Az innováció segíthet piaci előnyt szerezni és hosszú távon növekedni. Az értékesítést elősegítő információt átadó platformok biztosítása összefoghatja a helyi termelőket és tájékoztatja a lakosságot az őket is érintő tevékenységekről, fejlesztésekről.

A helyben foglalkoztatás növelése, munkahelyteremtés

A munkahelyteremtés hozzájárul a gazdasági fellendüléséhez, a lakosság megélhetésének javításához, valamint a helyi közösség erősítéséhez. Az új munkahelyek létrehozása és meglévő munkahelyek megtartása a város fenntartható fejlődésének kulcskérdése. Továbbá az új munkahelyek teremtésével a mindennapi ingázás mértéke is csökkenthető. A település lehetőségeket teremthet a vállalkozásoknak és vállalkozóknak, hogy növeljék gazdasági potenciáljukat. Ez magában foglalhatja az üzleti parkok kialakítását, az ipari területek fejlesztését és az adminisztratív akadályok csökkentését a vállalkozások számára. A turizmus és a kulturális programok is hozzájárulhatnak a munkahelyteremtéshez. Sülysáp vonzó célpont lehet turisták számára, és a helyi kulturális és idegenforgalmi látnivalók kihasználása új munkalehetőségeket teremthet az idegenforgalom és a vendéglátás területén. Az események és fesztiválok szervezése, valamint a turisztikai infrastruktúra fejlesztése mind hozzájárulhatnak a munkahelyteremtéshez.

Az érintett helyi gazdasági szereplők bevonásával a közfoglalkoztatás elősegítése fejlesztési prioritás a településen. A cél, hogy a hátrányos helyzetű álláskeresőknak helyben biztosítható legyen a munkalehetőség, mely hozzájárul a település fejlődéséhez is.

Budapest agglomerálódó térsége szerencsés helyzetben vannak, mert a főváros bőséges munkahely kínálata könnyen elérhető számunkra. Azonban a helyben foglalkoztatás elősegítéséhez szükség van a modern vállalati formák támogatására. Ez az intézkedés leginkább az aktív korú, felsőfokú végzettséggel rendelkező munkavállalók számára fontos. Az értelmiség ingázását mérésükkel kell, hogy tudásuk a település értékét növelje illetve, több időt töltsenek el lakóhelyükön. A modern vállalati formák, azaz a távmunka lehetőségét megteremtő munkahelyek megtelepedését a településen támogatni szükséges, hiszen ez elősegítheti az aktív korú lakosok helyben maradását is. Ehhez nagyban hozzájárulhat a Sülysápon született és továbbtanuló fiatalok foglalkoztatásának támogatása is. Fontos, hogy a munkavállalók lehető legszélesebb körének biztosítsa a település a munkájuk elvégzéséhez megfelelő, kényelmes körülményeket. A távmunka lehetőségének nagy szerepe lehet a fiatalok helyben tartása szempontjából is.

Fizikai környezet fejlesztése, területbiztosítás

A településen több jelenleg még beépítetlen gazdasági területtel is találkozhatunk, melyek a gazdaságfejlesztés célterületei lehetnek. Az önkormányzat igényeinek figyelembevételével a kijelölésre került távlati területfelhasználás újragondolására van szükség. Azok a területek esetében, ahol a jövőben gazdasági célú hasznosítás nem tervezett, a területek visszaszorolása javasolt. Egyedül azok a potenciális távlati gazdaságfejlesztési területeket megtartása indokolt, melyeken a jövőben a gazdasági tevékenység kialakítása kedvező feltételek mellett várható.

A gazdasági tevékenység területi fejlesztése a településen a kijelölt fejlesztési területeken és a meglévő gazdasági területek bővítésével képzelhető el. Sülysápon a gazdasági tevékenység fejlesztési célterületei így az alábbiak lehetnek: a 31-es főút két oldalán kialakításra került gazdasági terület folyamatosan fejlődő területe, a Szőlő utca – Sági út folytatásában található erdőterület, a Kókára vezető 3105 jelű út külterületi szakaszától nyugatra található mezőgazdasági üzemi és gazdasági területek kibővített területe, a Kókára vezető úttól keletre található szántóterület, valamint a Sándorszállás tanya mellett látható beépítetlen terület. A településen élők igényeinek eleget téve a Melegvölgyi utca- Golyófogó utca közötti tömbben kereskedelmi üzletlánc (pl.: Lidl vagy Aldi) számára területbiztosítás tervezett. Az iparterület-fejlesztésnek köszönhetően a helyi gazdaság egyre inkább erősödik. Az új gazdasági területeken folyamatosan új gazdasági szereplők jelennek meg, aminek eredménye az is, hogy a beszedett helyi iparüzési adó bevétel emelkedik. A többletbevétel lehetőséget nyújt a település számára a pályázati forráson túl, önerőből történő fejlesztésekre is.

Sülysáp esetében az infrastruktúra fejlesztése, segítheti a közlekedés hatékonyságát és a lakosok mobilitását. A megfelelő minőségben létesített úthálózat és tömegközlekedés javítja az elérhetőséget, ami elengedhetetlen a munkahelyek megközelítése szempontjából. Az internetszolgáltatás színvonalának javítása pedig hozzájárulhat a távmunka végzési lehetőségek kialakításához. Az infrastruktúra fejlesztési intézkedések célja a település versenyképességének növelése.

A cél elérését támogató prioritások	Intézkedési javaslatok
Helyi vállalkozások ösztönzése, a gazdaság diverzitásának erősítése	- helyi vállalkozások tevékenységének támogatása - belső erőforrásokra építő fejlesztések - induló vállalkozások támogatása - szakképzések indítása - új kisvállalkozások bevonása, kialakulásuk elősegítése - fémipari vállalkozások bővítése a foglalkoztatás növelésével - a mezőgazdasághoz kapcsolódó feldolgozóipar fejlesztése (napraforgó feldolgozó, vágóhid, biogázüzem létesítése) - modern kommunikációs felület kialakítása, digitális platformok fejlesztése (pl. vállalkozásokat segítő digitális tudástár, honlap, vállalkozói kataszter, álláshirdetések) - pályázatfigyelés - konferencia jellegű szolgáltatás erősítése, támogatása
Helyi termékek és szolgáltatások piacának bővítése	- termelői piacok bővítése - helyi beszállítók alkalmazása - helyi termékek fejlesztése - helyi javak értékesítését segítő platformok biztosítása
A helyben foglalkoztatottság	- közhasznú foglalkoztatás - helyi munkavállalók foglalkoztatásának támogatása

növelése, munkahelyteremtés	• modern vállalkozási formák támogatása (táv munka) • a helyben foglalkoztatásának elősegítése
Fizikai környezet fejlesztése, területbiztosítás	• be nem épített gazdasági területek elhelyezkedésének újragondolása • távlati gazdaságfejlesztési területek ésszerű megtartása • infrastrukturális környezet fejlesztése

Á3.2. Turizmus fejlesztése

A helyi gazdaságfejlesztés egyik eleme lehet a település idegenforgalmi fejlesztése. A turizmus napjainkra a világ harmadik legnagyobb gazdasági ágazatává nőtte ki magát és munkahelyteremtő lehetőségei sem elhanyagolhatók. A turisztika helyhez kötött, természeti erőforrásokhoz kapcsolódó. A településen fel kell mérni a táji, természeti és épített értékeket, kulturális és rekreációs lehetőségekből fakadó potenciálokat, amelyek bemutatásra kerülhetnek. A turisztikai szolgáltatások körét térben és időben meg kell tervezni, és elő kell segíteni az összefogást a szomszédos településekkel, tájegységekkel. Fontos szempont, hogy a helyi (térségi) rendezvények egymást erősítve jelenjenek meg, mind térben, mind időben. A helyi turizmus minőségi irányba történő fejlesztése csak összehangolt, egységes stratégia alapján valósulhat meg, valamennyi helyi szereplő bevonásával. A szolgáltatásokat és a szabadidő eltöltéséhez kapcsolódó programokat akár a szomszédos településekkel közösen is lehet fejleszteni. A közös fejlesztés előnye, hogy a települések között nem verseny, hanem együttműködés alakulhat ki, így egymást erősíthetik programkínálatukkal. Érdemes közös turisztikai koncepciót készíteni, mely alapján a fejlesztések szervezett módon, rendszerbe foglalva történhetnek.

Ökoturizmus fejlesztése

Sülysáp számára a fő turisztikai potenciált a kedvező táji környezet, a változatos domborzat és az erdősültség nyújtotta természeti adottságok, valamint a Csillagda jelenti. Budapesthez való földrajzi közelségének köszönhetően számos természetjáró, kikapcsolódó hétvégi célpontja lehet a Tápió-vidéken, a Gödöllői-dombság lábánál elhelyezkedő település. Sülysáp a 31-es főúton keresztül könnyen megközelíthető úticél, a vasúti közlekedésnek köszönhetően pedig közösségi közlekedés használatával is gyorsan elérhető a főváros irányából. A település jelenleg nem képes a „többnapos turizmus” számára megfelelő számú és színvonalú szolgáltatást nyújtani, azonban természeti elhelyezkedésének köszönhetően akár egy napos kirándulások helyszíne is lehet. Ehhez azonban meg kell teremteni az egész napos tartózkodáshoz szükséges infrastruktúrát.

A település az ökoturizmus ágazatának fejlesztésben látja a legnagyobb fejlesztési potenciált. Az ökoturizmus a turizmus egy olyan módja, ahol a természeti területek és kulturális értékek bemutatása felelősségteljesen történik oly módon, hogy az a helyi lakosok jólétéhez is hozzájárul. A fejlesztések a turisztikai élmények gazdagítását célozzák, figyelembe véve, hogy ez nem járhat együtt a természet értékek indokolatlan terhelésével. A preferált turisztikai tevékenységek, mit például a bakancsos turizmus, tájfutás, kerékpározás már jelenleg is megtalálhatóak a településen és környezetében. Azonban az ezekhez szükséges infrastruktúra hálózat fejlesztése továbbra sem elhanyagolható, mint például tanösvény, túraútvonal, tűzrakhely, pihenőpad, információs tábla, kerékpáros útvonal kialakítása, kihelyezése. A település belterületétől délre található dombokkal szabdaltnak erdőterület kiválóan alkalmas lehet egy kilátó építésére is, ahonnan a Tápió-vidékének változatos domborzata tárulhat a kirándulók szeme elé.

Turisztikai szolgáltatások fejlesztése

A Csillagda kedvelt úticél a felnőttek és kisgyermekes családok számára egyaránt, mely épületének, környezetének és megközelítésének fejlesztése indokolt. További kikapcsolódási lehetőséget nyújtanak a város külterületén elhelyezkedő tanyás területek, melyek kézműves termékeikkel várják az ide látogatókat. Kisebb, nagyobb szabadtéri programok kiváló helyszínül szolgálhat a halastavak környezete, mely északi partja mentén távlatban sport és rekreációs terület kialakítása javasolt. Az értékes természeti területen fekvő halastavak turisztikai vonzerejének fejlesztése a település számára kiemelt prioritás. Az Alsó-Tápió-patak mente szintén kiválóan alkalmas rekreációs célú fejlesztések számára, a vízfolyás part menti sávjának rendezése, zöldfelületekkel, pihenőterületekkel való ötvözése mind a helyi lakosok, mind az ide látogató számára kedvező lehet.

Sülysáp egyedi látványosságai közé tartozik a Sötér kastély, mely edukációs, konferencia helyszíneként való hasznosítása szintén támogatja a turizmus fellendítését. A konferenciára érkezők számára lehetőséget kell biztosítani a településen egyéb szabadidős tevékenységek, akár csapatépítők tartására is. A Sötér kastély szomszédságában áll a Helytörténeti Gyűjtemény épülete, mely fejlesztése szintén szerepel a település tervei között. A helytörténeti gyűjtemény kiállítása egybeköthető helytörténeti estékkel/napokkal, ahol a térséghez kapcsolódó régi történeteket, legendákat mesélhetnének el a helyiek, amelyeket alátámasztanának a gyűjtemény egy-egy darabjai is.

Ahhoz, hogy egy település jól ki tudja használni turisztikai lehetőségeit, hogy fizetőképes látogatók sokasága érkezen a településre, megfelelő infrastruktúra hálózat kialakítására van szükség. Biztosítani kell a közlekedési kapcsolatokat, a szállás és étkezés lehetőségét, különböző szolgáltatásokat és a szabadidő kellemes eltöltését. Feladat a turizmust szolgáló alapvető infrastruktúra- és szolgáltató hálózatának fejlesztése, szállás- és vendéglátóhelyek, zöldfelületek kialakítása. Kiemelten kell kezelni a helyi közösségek és a turisták számára nyújtandó szolgáltatást, mely egyrészt az elérhetőség, másrészt a szolgáltatás minőségének a fejlesztését jelenti. Előnyben részesítve a helyi termékek és szolgáltatások térnyerését. A turizmus elengedhetetlen feltétele szálláshelyek kialakítása, melyek létesítésére a vendégházakon, apartmanokon túl a település tanyáin is lehetőség nyílik. Az ide látogatók tanyasi környezetben pihenhetnek a természet lágy öln, megkóstolva a helyben készült és természetesen finomságokat.

A cél elérését támogató prioritások	Intézkedési javaslatok
Ökoturizmus fejlesztése	- turizmus fejlesztése a táji-, természeti környezet adta potenciálok kihasználásával - kiránduló és túraútvonala kijelölése - tanösvények kialakítása - tűzrakóhely kijelölése - kilátó építése - kerékpáros turizmus erősítése - halastavak turisztikai vonzerőjének fejlesztése - kulcsosház kialakítása - patak menti területek rendezése
Turisztikai szolgáltatások fejlesztése	- vendéglátóhelyek, szálláshelyek bővítése - szabadidő, sport, rekreáció célú szolgáltatások rendszerének bővítése - Csillagda környezetének komplex rekreációs célú fejlesztése - kerékpáros és gyalogos kapcsolatok megteremtése - helyi termékek elérése - az elérhető szolgáltatások arculatának kialakítása - együttműködések a környező településekkel - pályázatfigyelés - épített értékek felújítása

Á3.3. Településmarketing

A település ismertségének, vonzerejének növelése

A település turisztikai vonzerejének növeléséhez a marketingtevékenységet tudatosan, hatékony módszerekkel szükséges véghezvinni. A marketingtevékenység megvalósulhat tájékoztató anyagok, információs táblák, brossurák és internetes portálok létrehozásával. A település népszerűsítéséhez kapcsolódóan szükséges továbbá eligazító, információs pontok elhelyezése is. Az ökoturizmus vonzerejét manapság az internet segítségével könnyen elérhetővé lehet tenni. Nagy segítséget nyújthat ebben az önkormányzat honlapja, közösségi oldal is, ahol könnyen tájékozódhatunk a friss programokról, a helyi látnivalókról, kikapcsolódási és szállás lehetőségekről.

Az ismertség és a vonzerő növelése azonban nem csak a turizmus szempontjából lehet jelentős. Egy megfelelően kialakított települési imázs gyakorlatilag minden települési szereplő számára lehetővé teszi helyzetének, tevékenységének pozicionálását. Az imázs a település sikerességének, versenyképességének egyik mozgató rugója, ezért szükséges a fejlesztés különálló stratégiai pontjaként értelmezni. A település eladhatóságának növelése, a vonzó és egyedi arculat kialakítása tudatos, stratégiai marketingtevékenység révén érhető el, mely formálja a településről alkotott képet. Az imázs, vagyis a településről alkotott kép alapján döntenek a gazdasági szereplők, a lakosok és az ide látogatók a településhez való viszonyukról. A településmarketingben nem csak az önkormányzat, hanem a lakosság, a civil szervezetek és a gazdasági élet szereplőinek tevékenysége is bele tartozik.

A településmarketing a piaci folyamatok, társadalmi igényeket figyelembevétele mellett pozicionálja, népszerűsíti a várost. Célja Sülysáp számára egy olyan kisugárzás kialakítása, mellyel a város polgárai, vállalkozói, befektetői és a látogatói is egyaránt azonosulni tudnak, ezáltal hozzájárulva és erősítve a település versenyképességét.

Térségi kapcsolatok erősítése

A település térségen belüli elhelyezkedése, a szomszédos településekkel, a városokkal (pl. Úri, Kóka, Tápiószecső), a fővárossal történő együttműködések jelentősen befolyásolni tudják Sülysáp fejlesztéspolitikáját. Az Önkormányzatnak nem csak a térségi együttműködések során kell kezdeményezőnek lennie, de a megfelelő minőségű feladatellátás és működtetés érdekében ügyfél-, illetve szolgáltatásbarát önkormányzattá kell válnia annak érdekében, hogy a település a népességnövekedés ellenére élhető maradjon.

A több település összefogásával létrejövő, egymás programjaihoz kapcsolódó projektek többszörös előnyt élvezhetnek. A benyújtható pályázatok, az elnyerhető pénzek jelentős hányada térségi projektekre vonatkozik. Ezért többszörösére nő egy társulás szerepe, a társulás munkájába való bekapcsolódás fontossága. A térségi kapcsolatok nem csak a közös pénzszerzés, működés, de tapasztalatátadás, információcsera szempontjából is jelentősek. A partnerséget jól értelmező, az együttműködésre kész települések a többiekhez képest jelentős előnyhöz juthatnak. A település tevékenyen részt kell, hogy vegyen minden társulási, illetve egyéb fenntartói és fejlesztői csoport munkájában.

Sülysáp mikro-térségi (közlekedési, gazdasági és részben ellátó) központi szerepű település. Célszerű a térségi szerepkör erősítése céljából új térségi ellátó funkciókat felvállaló kereskedelmi láncok letelepedésének támogatása. Erősíteni kell Sülysáp mikro-térségi központi szerepköreit, a meglévő, működő kereskedelmi-, gazdasági funkciók erősítése mellett elsősorban a turisztikai-rekreációs központi funkciók támogatásával, távlatban pedig a középfokú ellátó intézmények (művészeti iskola, középiskola, szakképző iskola) helyben történő fejlesztésével, az ellátás és a szolgáltatások növekvő hányadának helyben biztosításával.

A cél elérését támogató prioritások	Intézkedési javaslatok
A település ismertségének, vonzerejének növelése	- a település honlapjának fejlesztése - elektronikus ügyintézés támogatása - nyomtatott sajtó fejlesztése - a lakosság véleményének, lakossági felmérések eredményeinek a beépítése - településmenedzsment fejlesztése - pályázati környezet figyelemmel követése - okos („smart”) megoldások alkalmazása - társadalmasítás, kapcsolattartás (lakók, civilek, vállalkozók, egyéb) - az önkormányzat lakossággal való kapcsolatának erősítése - a település imázsának kialakítása
Térségi kapcsolatok erősítése	- közös pályázatok írása a szomszédos településekkel, közös fejlesztési projektek kidolgozása, egymáshoz kapcsolódó fejlesztési projektek kidolgozása - közös pályázatok ösztönzése a szomszédos településekkel - részvétel, szervezési szerepvállalás a környék közös (regionális) rendezvényeiben - partnerségi kapcsolatok kiszélesítése, együttműködés elősegítése - mikro-térségi központi szerepkör támogatása - új kereskedelmi láncok letelepedésének támogatása - középfokú ellátó intézmények fejlesztése

2.2 A FEJLESZTÉSI CÉLOK ÉRTELMEZÉSE AZ EGYES TELEPÜLÉSRÉSZEKRE

Sülysáp területén a fejlesztési célok értelmezése szempontjából két településrész került lehatárolásra: Belterület, Külterület.

A fejlesztési célok többsége a település egész területét érinti. Ilyenek leginkább a horizontális célok, amelyek mindenhol érvényesítendő, illetve a területhez ténylegesen nem köthető fejlesztések. A célok kisebb része az egyes településrészekben fejti ki leginkább hatását. Az alábbi mátrixban összesítve mutatjuk be a településfejlesztési terv célrendszere és a településre, településrészekre vonatkozó fejlesztések közötti kapcsolatokat:

Fejlesztési célok	Belterület érintettsége	Külterület érintettsége
Á1. Élhető települési környezet		
Á1.1. Településkarakter megőrzése, az épített értékek modern fejlesztése	X	X
Á1.2. Táji és természeti környezet megóvása	X	X
Á1.3. Infrastruktúra fejlesztése	X	X
Á2. Erős, aktív helyi közösség építése		
Á2.1. A közösségi kohézió és az aktivitás, együttműködés erősítése	X	
Á2.2. Közszolgáltatások fejlesztése és bővítése	X	
Á3. Helyi gazdaság élénkítése		
Á3.1. Helyi vállalkozások és termékek támogatása	X	X
Á3.2. Turizmus fejlesztése	X	X
Á3.3. Településmarketing	X	X

3 CSELEKVÉSI PROGRAM

A cselekvési program meghatározza a célok eléréséhez szükséges rövid és középtávú tematikus és integrált fejlesztési feladatokat és egyéb tevékenységeket, a kapcsolódó céladatokat, és - fejlesztési akcióterületeket figyelembe véve - az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok vonatkozó elemeit. A cselekvési program tartalmazza továbbá a fejlesztések pénzügyi tervét és ütemezésének vázolását. A cselekvési program rögzíti a települési vízgazdálkodás és csapadékvíz-gazdálkodás fejlesztési feladatait és az ennek megvalósulását biztosító tervek, programok vonatkozó elemeit is.

3.1 TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI AKCIÓK ÖSSZEHANGOLT, VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE, AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉSEK PRIORIZÁLÁSA

Sülysáp rövid- és középtávú fejlesztési céljainak megvalósításához szükséges az egyes beavatkozások megfelelő ütemezése. A település azoknak a nagyobb léptékű (pontoszerű és az egész települést érintő) projekteknek ad prioritást, amelyek lehetővé teszik a jövőképpen meghatározott távlati célok megvalósulását, és ezzel megteremtik a további tevékenységek, projektek megvalósulásának feltételrendszerét. A fejlesztések finanszírozására nincsen elegendő forrása az Önkormányzatnak, így külső forrásokat is kénytelen a fejlesztések során figyelembe venni.

A projekt megnevezése		Előkészítettség foka	Indikatív keretösszeg (nettó, millió Ft - Forrás)	Együttműködő partnerek megnevezése	Helyszín	Megvalósítás várható ideje							
						Rövid- táv			Középtávú				
						2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	
1.	Sportcsarnok létesítése	lejárt építési engedéllyel rendelkezik	2400	röplabdaszövetség, TAO támogatást nyújtó vállalkozás, tervezők, hatóság, lakosság, kivitelező	Malom utca 3829; 3841 hrsz.						X	X	
2.	Új óvoda építése	engedélyezési tervvel rendelkezik	800	minisztérium, tervezők, hatóság, lakosság, kivitelező	Balassi utca 4550/27 hrsz.				X	X			
3.	Tanuszoda létesítése	koncepcionális terv	3000	minisztérium, tervezők, hatóság, lakosság, kivitelező	Hold utca 3956/15-3956/20 hrsz.						X	X	
4.	Víziközmű rendszer rekonstrukciója	nincs előkészítve, csak a problémakör ismert	2700	kormányzat, TRV Zrt., tervezők, hatóság, kivitelező, lakosság			X	X	X	X	X	X	
5.	Településközpont fejlesztése I.	közbeszerzési eljárás folyamatban, 2025-ben megvalósul	350	pályázatkezelő, tervezők, hatóság, lakosság, kivitelező	Szent István tér 1/1; 1/2; (84); 103; hrsz.	X							

A projekt megnevezése		Előkészítettség foka	Indikatív keretösszeg (nettó, millió Ft - Forrás)	Együttműködő partnerek megnevezése	Helyszín	Megvalósítás várható ideje						
						Rövid- táv			Középtávú			
						2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
6.	Településközpont fejlesztése II. – közösségi park kialakítása	ingatlanok önkormányzati tulajdonban van	400	tervezők, hatóság, lakosság, kivitelező	Malom utca- Szent István tér 3859/5; 3859/14; 3863-3866; 3956/15-3956/20 hrsz.				X	X	X	
7.	Vasút utca rendezése (Településközpont fejlesztése III., üzletek, parkolók kialakítása, zöldfelület rendezése)	koncepcionális terv	1000	ÉKM, MÁV Zrt., kiskereskedők, tervezők, hatóság, lakosság, kivitelező	Vasút utca 114/14; 114/23; 114/27 hrsz.				X	X	X	
8.	Humánszolgáltató Központ fejlesztése (polgármesteri hivatal bővítése emeletráépítéssel)	kivitelezés folyamatban, 2025-ben megvalósul	310	pályázatkezelő, tervezők, hatóság, lakosság, kivitelező, Dr. Gáspár István HSZK	Szent István tér 1/1-1/2 hrsz.	X						X
9.	Kerékpárút létesítése (31-es főút elkerülő szakaszához kapcsolódó kerékpárforgalmi fejlesztés, a mendei csatlakozástól a tápiószecsői csatlakozásig)	tervezés alatt (ÉKM)	200	ÉKM, Magyar Közút NZrt., Közép-Duna-Völgyi Vízügyi Ig., tervezők, hatóság, lakosság, kivitelező	Bogdán Flórián utca - Vasút utca - Szent István tér - Tápió patak - Balassi B. utca - Magdolna utca nyomvonalon					X	X	
10.	Gazdasági- és lakóingatlan-fejlesztés	előkészítés alatt, ingatlanvásárlás folyamatban	300	tervezők, közműszolgáltatók, hatóság	Szecsői út 0491/1-0499/2 hrsz., kivéve: 0496/1-2, 0494/42-43 hrsz.	X	X	X				
11.	Szőlősnaralói vízelvezető ág rekonstrukciója	pályázati dokumentáció rendelkezésre áll	150	lakosság, kivitelező	Szőlősnaraló			X	X			
12.	Kilátó létesítése	előkészítés alatt, pályázati kiírás várható	100	tervezők, hatóság, lakosság, kivitelező	Fenyves utca felett 0472 hrsz.				X			
13.	Halastavak fejlesztése (turisztikai, idegenforgalmi beruházások)	ötlet szintű projekt	50	ingatlan tulajdonosok	Halastavak 0167/1 hrsz és környéke							
14.	Sőtér-kastély fejlesztése (edukációhoz kapcsolódó tevékenységek, konferenciahelyszín céljára)	ingatlan önkormányzati tulajdonban van	1200	kormányzat/beruházó, tervezők, hatóság, kivitelező	Dózsa György utca 107/B. 936 hrsz.						X	X
15.	Hevesy park fejlesztése (futókör kialakítása, játszótér bővítése)	előkészítés alatt, pályázat várható	200	minisztérium, tervezők, lakosság, kivitelező	Hevesy park 491-493 hrsz.		X	X				
16.	„Kastélykert” fejlesztése (pumpapálya, játszótér bővítése)	előkészítés alatt, pályázat várható	200	minisztérium, tervezők, lakosság, kivitelező	Szőlősnaraló 3237; 3239 hrsz.		X	X				

A projekt megnevezése		Előkészítettség foka	Indikatív keretösszeg (nettó, millió Ft - Forrás)	Együttműködő partnerek megnevezése	Helyszín	Megvalósítás várható ideje						
						Rövid- táv			Középtávú			
						2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
17.	Szent István Általános Iskola Hevesy épületrészének felújítása	ingatlan önkormányzati tulajdonban van	80	Ceglédi Tankerület, Szent István Általános Iskola, szülők, tanulók, kivitelező	Dózsa György utca 110.; 670/1 hrsz.				X	X		
18.	Kapás József Helytörténeti Gyűjtemény ingatlanának fejlesztése	előkészítés alatt	40	Hajt-A-Csapat Egyesület, tervezők, kivitelező	Dózsa György utca 105.; 939. hrsz.	X	X					
19.	Híd építése a 31105 j. út (Sápi bekötő) mellett	konceptcionális terv	250	Magyar Közút NZrt., Közép-Duna-Völgyi Vízügyi Ig., tervezők, hatóság, kivitelező	Sápi bekötő 0465/1-10; 0468/5 és (0469) hrsz.						X	
20.	Gyalogos híd építése (31-es főúton, Sancho pékség közelében)	konceptcionális terv	100	Magyar Közút NZrt., Közép-Duna-Völgyi Vízügyi Ig., tervezők, hatóság, kivitelező	31-es főút 3677; 3882/1 hrsz.					X		
21.	Gyalogátkelőhelyek létesítése	engedélyezési terv folyamatban	20	Magyar Közút NZrt., tervezők, hatóság, kivitelező	Vasút utcán a 40 (1440/1 hrsz.) és 52. (1468 hrsz.) számok környékén 2 db, Magdolna utcán (3854 hrsz.) az Iskola (3225 hrsz.) utca és a Révai (3404 hrsz.) utca csatlakozásánál 2 db, Fő utcán a Kisboldogasszony templomnál 1 db	X	X					
22.	útburkolat felújítás, padkázás, vízelvezetés rendezése	folyamatosan zajlik, amint forrás adódik rá	folyamatos	lakosság, tervező, kivitelező		X	X	X	X	X	X	X
23.	járdaépítés, felújítás	folyamatosan zajlik, amint forrás adódik rá	100	lakosság, kivitelező		X	X	X	X	X	X	X
24.	Malom utca 26. szám alatti ingatlan felújítása, közösségi épületként (civilházként) való hasznosítása	előkészítés alatt	200	tervezők, kivitelező, intézmények, civil szervezetek	Malom utca 3834 hrsz.				X	X		
25.	Műfüves sportpályánál lévő volt vasúti őrház felújítása, sportöltöző célú hasznosítása	konceptcionális terv	50	sport egyesület, tervezők, kivitelező	Balassi utca 4550/184; 3565/3			X				

3.2 FEJLESZTÉSI AKCIÓTERÜLET

Azon célok halmazát, melyek térben egymáshoz közel helyezkednek el és egymással összehangolt projektek, valamint az önkormányzat a fejlesztéseket alapvetően befolyásoló helyzetben van, akcióterületeknek nevezzük. A bemutatott részcélok jellemző cél térsége előirányozza a vonatkozó programok, valamint az ahhoz kapcsolódó projektelemek megvalósításának helyszínét. A projektek területisége változó mértékű, de a cél térségek területi összecsengése segít kijelölni a város akcióterületeit. Ezek Sülysáp esetén a **településközpont és környéke**, a **vasútállomás** és a **tápiósápi alközpont** területe.

Sülysáp város fejlesztési akcióterületei

Az akcióterület a településfejlesztés gócpontja, kiemelt fejlesztési célterülete, ahol több, egymással összefüggő beavatkozás, projekt valósul meg. Az akcióterületi fejlesztéstől nem csupán azt várjuk, hogy a településképi, funkcióbővítő beavatkozások megtörténjenek, hanem azt is, hogy az itt elért eredmények befolyással legyenek a város egészére. Ez részben azt is jelenti, hogy a pontszerű fejlesztések hatására a rehabilitált terület környezetében eddig meg nem valósult fejlesztések indulnak meg, melyek eredményei összeérnek az Önkormányzat által irányított településfejlesztésekkel.

**TELEPÜLÉSKÖZPONT ÉS
KÖRNYÉKE
AKCIÓTERÜLETET
ÉRINTŐ FEJLESZTÉSI
CÉLOK**

- Tanuszoda létesítése
- Településközpont fejlesztése I.
- Településközpont fejlesztése II. – közösségi park kialakítása
- Humánszolgáltató Központ fejlesztése (Polgármesteri Hivatal bővítése emeletráépítéssel)

**VASÚTÁLLOMÁS
AKCIÓTERÜLETET
ÉRINTŐ FEJLESZTÉSI
CÉLOK**

- Vasút utca rendezése (Településközpont fejlesztése III., üzletek, parkolók kialakítása, zöldfelület rendezése)
- Gyalogátkelőhelyek létesítése
- Útburkolat felújítás, padkázás, vízelvezetés rendezése
- Járdaépítés, felújítás

**TÁPIÓSÁPI ALKÖZPONT
AKCIÓTERÜLETET
ÉRINTŐ FEJLESZTÉSI
CÉLOK**

- Sőtér-kastély fejlesztése (edukációhoz kapcsolódó tevékenységek, konferenciahelyszín céljára)
- Hevesy park fejlesztése (futókör kialakítása, játszótér bővítése)
- Szent István Általános Iskola Hevesy épületrészének felújítása
- Kapás József Helytörténeti Gyűjtemény ingatlanának fejlesztése

3.3 KÖZMŰ ELLÁTÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ CSELEKVÉSI TERV

A helyzetfeltáró vizsgálatok alapján Sülysáp a maga majdnem 90%-nyi teljeskörűen közművesített beépítésre szánt ingatlanjaival a Pest vármegyei átlagot bőven meghaladja, sőt a Budapesti Agglomeráció településeinek az átlagát is meghaladja. A közüemi ivóvízellátó hálózatra a lakások 94%-a csatlakozik, míg a közüemi szennyvízelvezető hálózatra a lakások 89%-a csatlakozik, ami bár még nem tökéletes érték, de a 90% környékéről tovább javítani az arányt már minden település számára komoly feladatot jelent. Bár a sülysápi ingatlanoknak csak a 76%-a csatlakozik a települési földgázhálózatra, de a földgázellátás jelentősége pont az utóbbi 5-10 évben veszített már sokat a súlyából, hiszen régóta az EU deklarált célja a karbonsemlegesség előmozdítása, a közelünkben kitört fegyveres konfliktus következtében pedig a földgáz szerepének a mérséklése még fontosabb szempont lett az EU stratégiáiban, amit jól példáz, hogy jelenleg már a gáztüzelésű kazánok 2030-tól kezdődő betiltásáról tárgyalnak az EU bizottságaiban. A hazai jogszabályok is úgy változtak meg, hogy a közüemi földgázelosztó hálózatra csatlakozás már nem kötelező feltétele a teljes közműellátottság meglétének. Ezzel együtt azt is fontos rögzíteni, hogy a közműellátására a vízellátás, a szennyvízelvezetés-kezelés, a villamosenergia ellátás, a földgázellátás és az elektronikus hírközlés hálózati rendszere kiépült Sülysáp központi területén, így megállapítható, hogy a közterületi csatlakozás lehetősége legfeljebb elvétve korlátozza a csatlakozási arány mértékét, helyette a fogyasztói hajlandóság alakítja az arányokat. Közművek vonatkozásában a csapadékvíz elvezetés tekinthető a legkevésbé rendezettnek.

A település népessége az utóbbi 20 évben stabilan növekedő tendenciát mutatott, aminek a megőrzéséhez a megvalósításra váró már beépítésre szánt területein is a megfelelő élet- és munkakörülmény biztosítására, valamint a környezetvédelmi igények kielégítésére, a fenntartható fejlődést segítő, megfelelő közműellátást kell biztosítani.

Sülysáp területén a lakások bő 90%-a csatlakozik a vezetékes vízellátó hálózatra, míg az átlagos vízfogyasztás 100 l/fő érték környékén alakult az utóbbi 10 évben, ami az országos átlagtól érdemben nem tér el. A településtervben kijelölt területek tervezési távlatáig települési szinten a vízigény némi növekedésével a jelenlegi lakosságszám mellett is várhatóan számolni kell. Sülysáp fogyasztóinak ivóvízzel történő biztonságos ellátását egy az önkormányzat által bő egy éve 2023 decemberében elfogadott vízhálózat-fejlesztés is segíti, míg a sülysápi vízműutak termelőkapacitása a vízfogyasztási csúcsokkal is tartani tudja a lépést.

Sülysáp szennyvíztisztító telepére a szomszédos Tápiószecső, Kóka, Mende és Uri területéről is érkezik a közcsatornával összegyűjtött szennyvíz. Nagy bizonyossággal kijelenthető, hogy amíg a vízellátó hálózat kapacitását valamilyen okból nem kell lényegesen felbővíteni, addig a szennyvízhálózat is biztosan megfelelő lesz a keletkező szennyvíz elszállításához, illetve a 2015-ben fejlesztésen átesett szennyvíztisztító telep is megfelelő tartalék kapacitással rendelkezik.

A földgáz jelentősége a jövőben országos szinten is szinte biztosan érezhetően vissza fog esni, míg a villamosenergia szerepe halmozottan előtérbe kerül. Ennek következtében bár az elképzelhető, hogy Sülysáp földgázelosztó hálózata az ellátatlan területek utcáiban is kiépül, de a hálózaton keresztül szolgáltatott földgáz mennyisége várhatóan nem fog érdemben növekedni, vagyis a jelenleg üzemelő gáznyomáscsökkentő és annak nagyközép-nyomású betápláló vezetéke valószínűleg a jövőben már nem igényel bővítést.

A villamosenergia ellátás területén viszont várhatóan jelentős fejlesztési igények merülnek majd föl a következő években. Az EU vállalta, hogy 2030-ig legalább 55%-kal csökkenti a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátását, valamint 2050-re az EU a klímasemlegességet is szeretné elérni. Ennek a célnak a mentén a tagországokban több jogszabályt megalkottak, illetve átfogalmaztak. Az épületek minimális energiahatékonysági szintjének sokkal szigorúbb értékekre módosításán felül például a robbanómotoros közlekedési eszközök helyett az elektromobilitás terjedése érdekében is sok jogszabály született, ahogy a gáztüzelésű egyedi fűtés visszaszorítása érdekében is sok jogszabályi szigorítás történt.

Az épületek tájolásával és például a tetőn elhelyezett napkollektorral a megújuló energiák passzív hasznosítása mellett várhatóan a hőszivattyúk használata terjed majd el a régiókban. A hőszivattyúk az év jelentős hányadában nagyon komoly energiahatékonysággal üzemeltethetőek, de villamosenergiát igényelnek, így a villamosenergia használata intenzív ütemben bővülni fog a településen. A villamosenergia használatának komoly terjedése ráadásul az EU klímacéljaival is egybevág, hiszen a villamosenergia az egyetlen olyan energia, amit szélerőmű, naperőmű, vízerőmű, vagy atomerőmű alkalmazásával üvegházhatásúgáz-kibocsátás nélkül lehet termelni. Bár az

ingatlanokon belül elhelyezett energiatermelő kisberendezésekkel a közhálózat terhelését valamennyire lehet majd csökkenteni, de Sülysáp területén, illetve környezetében így is jelentős többletigénnyel kell majd megküzdenie a villamosenergia szolgáltatónak, ami több közép feszültségű transzformátor, illetve azokat felfűző villamosenergia kábelnyomvonalak létesítését követeli majd meg. Ezek területigényével számolni kell Sülysáp közterületei esetén.

Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése érdekében nem csak az épületek energiaellátásában kell komoly teret nyernie a villamosenergiának, hanem a járművek esetén is. Ennek elősegítése érdekében az önkormányzatot, a gazdasági szervezeteket és valamennyire még a lakosságot is érintő két leglényegesebb jogszabályként a 9/2023. (V. 25.) ÉKM rendelet 4.§ és 10.§, valamint a 280/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet (TÉKA) 60.§ (5) pontjai tekinthetők, amelyek alapján Sülysáp területén is várhatóan el kell majd helyezni több elektromosgépjármű-töltőpontot, amelyek együttesen Sülysáp villamosenergia fogyasztását néhány százaléknál jelentősebb mértékben meg fogják emelni.

Összefoglalva, Sülysáp villamosenergia igényeinek biztosításához 2030-ig nagy valószínűséggel szükség lesz valahol több új transzformátor elhelyezésére, valamint új közép feszültségű kábelkör kialakítására a nagykátai, monori, üllői vagy gödöllői nagy-/közép feszültségű alállomás irányából, ami természetesen Sülysáp igényein túl egyéb környező település igényeit is kiszolgálja majd.

Sülysáp vezetékes elektronikus hírközlési igényeinek biztosításához több szolgáltató hálózata is rendelkezésre áll. A hírközlő hálózatok Sülysáp beépült területén sajnos még jelentős mértékben föld feletti elhelyezésűek, ami nem csak az utcaképet rontja, de a hálózatok is sokkal inkább kitettek a környezeti hatásoknak. A jövőben a hírközlési hálózatok elemeit célszerű lenne a településrendezési terv előírásain keresztül is a föld alá áthelyeztetni a szolgáltatókkal. A vezetékes hírközlési (táv és műsorelosztási) szolgáltatás bár műszaki megjelenésében közmű jellegű, szolgáltatása viszont alanyi jogon történik, az új igénylők ellátása is egyéni elbírálással, egyéni szerződéskötés alapján történik. A szükséges hálózatfejlesztést a szolgáltató saját beruházásként valósítja meg a településrendezési tervben meghatározott feltételek betartása mellett.

Az ország majdnem minden településéhez hasonlóan Sülysáp esetében is fontos szempont az elektronikus hírközlés településfejlesztő hatása, ami a település népességének megtartásához is komoly segítséget nyújthat az infokommunikációs technológia széleskörű alkalmazási lehetőségének a biztosításán keresztül az „otthonról” történő kapcsolattartás és, munkavégzés biztosításával, így pedig a lakosság helyben tartásával. A tervezés távlatáig valószínűleg a vezeték nélküli hírközlési szolgáltatás is elér egy olyan szintet, amivel már a vezetékes szolgáltatáshoz hasonló minőségű szolgáltatást tud nyújtani, bár ehhez további antennák elhelyezése is szükséges lehet majd Sülysáp közigazgatási területén.

Sülysáp vízfolyásainak a tényleges medervonala sajnos több szakaszon is a földhivatali nyilvántartás szerinti telken kívül halad, amit célszerű lenne a jövőben vagy a meder telken belülré visszakormányzásával, vagy a vízfolyás telkét az aktuális állapothoz igazítani megfelelő állapot vízjogi módosítási engedéllyel megtámasztva, mert a jelenlegi helyzet egy megtűrt állapot.

A települések katasztrófavédelmi besorolásáról szóló 44/2021. (XII. 16.) BM rendelet alapján Sülysáp a 3 fokozatú skálán a legkevésbé veszélyeztetett kategóriába tartozik. Sülysáp területén a talajvíz szintje a vízfolyások medrétől 100 méterre már jellemzően 2 méternél mélyebben található meg, ami többek között a homokos és löszös talajnak is köszönhető. A jelentkező csapadékvíz viszonylag könnyen a talajba tud szikkadni, illetve a Sápi-patak és Alsó-Tápió medre is elszállítja a talajból a mederbe szivárgó vizet.

Dedikált záportározó kialakítása a településen nem szükséges, viszont a csapadékvíz telken belüli elszikkasztását vagy például locsolási célra raktározását a településrendezési tervben is érdemes előírni, aminek köszönhetően már csak a közterületekre hulló csapadékkal kell az önkormányzatnak törődnie.

3.4 A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK

Az Önkormányzat a településfejlesztési tervben meghatározott céljainak elérésének érdekében több típusú, nem beruházási jellegű tevékenységet végez, illetve tervez megvalósítani a jövőben. A nem beruházási tevékenységek között számos olyan lépés szerepel, amelyek a beruházási tevékenységek megvalósításának kereteit adják meg. Ezek között a tényezők között szerepel többek között a helyi építési szabályozás, a díjpolitika és finanszírozási környezet, de szélesebb értelemben ide tartozik a bizalom, az együttműködési készség, az adott szomszédsági egység társadalmi-közösségi jellemzői, kulturális adottságai. Ezen tényezők teszik lehetővé vagy korlátozzák – terelik, menedzselik – a településfejlődés és településfejlesztés közvetlen környezetét. Az alábbiakban azokat az Önkormányzat által végzett tevékenységeket foglaljuk össze, amelyek segítik, támogatják a fejlesztési célok elérését.

3.4.1 SZABÁLYOZÁSI TEVÉKENYSÉGEK

Az Önkormányzatnak a fejlesztési célokat járulékosan szolgáló, a törvényi kötelezettségként megjelenő szabályozási tevékenység tekinthető az egyik legalapvetőbbnek. Az egyik legfontosabb szabályozási terület az építésügyi szabályozás. A településterv készítése során feladat, hogy a TFT-vel összhangban biztosítsa a megfogalmazott célok elérését az alábbi szempontok szerint:

- A szabályozási eszközök adjanak keretet a vállalkozás, a gazdaságfejlesztési és turisztikai elképzelések megvalósulásához, a minőségi lakókörnyezet megőrzéséhez.
- A gazdaságfejlesztési, a turisztikai, a lakóterületi, a környezetfejlesztési és klímavédelmi célok ne kerüljenek konfliktusba.
- A demográfiai helyzettel, térbeli-társadalmi viszonyokkal összhangban az Önkormányzat gazdasági és társadalmi céljai, így a minőségi lakókörnyezet és zöldterületek megőrzése, az infrastruktúra korszerűsítése településrendezési oldalról biztosított legyen.
- A fentiek alapján kiemelten fontos a környezetvédelmi szempontok szabályozási érvényesítése.

Az Önkormányzat a szabályozási tevékenysége során meghatározza az egyes beépítésre szánt területek, illetve beépítésre nem szánt területek területfelhasználásának módját. Az Önkormányzat a jövőben a településkép javítása, a helyi gazdaságfejlesztéshez hozzájáruló intézkedések és elképzelések stb. egységes rendszerbe való szervezésének igénye céljából a településterv készítését kezdeményezte, új típusú településrendezési terv készítése folyik jelen fejlesztési terv kidolgozásával párhuzamosan a lakossági kérelmek és önkormányzati szándékok alapján. A fejlesztői-beruházói döntéseket alapvetően befolyásolja, hogy a fejlesztéssel, beruházással érintett terület tulajdonjogi viszonyai tisztázottak-e és megfelelő perspektívát kínálnak-e.

3.4.2 INTENZÍV FORRÁSSZERZÉSI, PÁLYÁZATI TEVÉKENYSÉG

A proaktív önkormányzati projektfejlesztés, projektkatalizálás és ehhez szervesen kapcsolódó pályázati tevékenység az Önkormányzat forráshiányos helyzete miatt a településfejlesztési célok eléréséhez elengedhetetlen a külső finanszírozási források bevonása, amely a különböző támogatási lehetőségek folyamatos nyomon követésével és ezen források megpályázásával biztosítható. Ez részben a hazai (pl. kormányzati, megyei, vállalati, intézményi), de a következő pályázati ciklusban egyre inkább a nemzetközi pályázati lehetőségeket érinti (pl. LIFE, Horizon, URBACT, UIA).

Szükséges, hogy az Önkormányzat ne csak „demóhelyszínként” vagy követő partnerként, megfigyelőként csatlakozzon ezekhez a nemzetközi együttműködésekhez, transznacionális programokhoz, hanem elérje azt a szintet, hogy adott esetben projektgazdaként (későbbiekben a pályázat függvényében vezető partnerként, konzorciumvezetőként) vegyen részt a pályázati kiírásokon.

Szükséges továbbá, hogy az Önkormányzat – a TFT-n alapuló – koherens forrásszerzési stratégia keretében végezze pályázati tevékenységét annak érdekében, hogy elkerülje a pályázatok által irányított fejlesztések csapdáját és biztosítsa a helyi igényekhez illeszkedő, a település valós céljaihoz, jövőképehez igazított komplex forrásszerzési tevékenységet. Nélkülözhetetlen, hogy az Önkormányzat számára naprakész információk álljanak rendelkezésre a támogatási lehetőségekről és a lehető legszélesebb körű hazai és nemzetközi partnerséget alakítson ki, csatlakozzon nemzetközi együttműködésekhez, kezdeményezésekhez és megfelelő külső (pl. pályázatíró cégek, egyetemi

kapcsolatok, vállalati partnerek) és belső erőforrás (pl. pályázati koordinátor, iroda) álljon rendelkezésre.

Fő tevékenységek:

- pályázati politika kidolgozása;
- projektauditálás, tervezett fejlesztési ötletek, lehetőségek feltérképezése, előzetes, projektötlet-szintű (ún. project outline) kidolgozása;
- hazai és nemzetközi tematikus együttműködésekhez való csatlakozás;
- külső erőforrás feltérképezése, bevonása, projektalapú együttműködési megállapodások megkötése;
- belső erőforrás kialakítása, felkészítése, folyamatos rendelkezésre állásának biztosítása;
- folyamatos pályázatfigyelés.

3.4.3 KÖZZSZOLGÁLTATÁSOK, INTÉZMÉNYI HÁTTÉR

A közszolgáltatások minősége jelentős részben befolyásolja a helyi fejlesztési tevékenységek végrehajtását. A közszolgáltatások nyújtásának módja vagy egyáltalán egy adott szolgáltatás megléte jelentősen befolyásolja az életminőséget és erősítheti vagy gyengítheti egy adott beavatkozás hatását.

A helyi életminőséget, a település vonzerejét és a népességmegtartó képességet többek között a bölcsődei, óvodai szolgáltatások köre, a családok vagy vállalkozások, beruházók fejlesztéseit pl. a hivatali ügyintézés módja jelentősen befolyásolja, amit az intézményfejlesztés területén az Önkormányzatnak a jövőben is folyamatosan korszerűsíteni szükséges.

Lényeges a nemzetközi kapcsolatok erősítése, ennek egyik eszköze a testvértelepülési kapcsolatok erősítése, az együttműködési programok szakmai területeinek bővítése.

A fejlesztések számára rendelkezésre álló intézményi háttér kulcsfontosságú a megvalósítás szempontjából. A változtatás irányát, módját és mértékét a gazdasági szereplők, a helyi lakosok szükségleteinek, elvárásainak, a jogszabályi, esetleg pályázati előírások és az önkormányzati célok függvényében, a fejlesztési beruházások tartalmához igazodva érdemes felmérni és meghatározni.

Az Önkormányzat közvetlen támogatást nyújt civil szervezeteknek tevékenységük ellátásában. A jövőben az Önkormányzat nagyobb figyelmet szánhat a vállalkozások működésének és fejlesztési lehetőségeinek támogatására.

3.5 TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK

3.5.1 TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ A TFT KAPCSÁN

A településközi koordináció egyik célja, a jogszabályban rögzített partnerségi egyeztetéseket lebonyolítása. Az egyeztetések a következő szereplőket érinti:

- az R. 11. mellékletében megjelölt államigazgatási szervek;
- a környező települések és megyei önkormányzat;
- lakosság, érdekképviselői, civil és gazdálkodó szervezetek, vallási közösség (továbbiakban együtt: partnerek).

Az Önkormányzat fontosnak tartja a TFT elkészítésében a helyiek együttműködését, ennek érdekében az Önkormányzat hivatalos csatornákon keresztül (pl. települési honlap), felhívta az érintett célcsoportok figyelmét, hogy juttassák el javaslataikat az TFT kapcsán az Önkormányzatnak.

A jogszabály alapján, ha az Önkormányzat rendeletében szigorúbb követelményt nem állapít meg, a partnerségi egyeztetésre az R. szabályai szerint kerül sor. Az Önkormányzatnak döntenie kell, hogy Súlysáp Város Önkormányzat Képviselő - testületének 6/2017. (III.24.) önkormányzati rendeletét a partnerségi egyeztetés szabályairól fenntartja-e.

3.5.2 PARTNERSÉG - TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ FEJLESZTÉSEK KAPCSÁN

- **Együttműködés helyi közösséggel**

A helyi szereplők bevonása a fejlesztésekbe a TFT cselekvési stratégiájának alapelvei között szerepel. Az Önkormányzat elhivatott abban, hogy a helyi közösség szereplői ne csak egyes fejlesztési célok kedvezményezettjeként jelenjenek meg a TFT-ben, hanem cselekvő szereplőként is részesei legyenek a települési stratégia, programok végrehajtásának.

- **Együttműködés a helyi gazdaság szereplőivel**

Az Önkormányzat párbeszédre törekszik a magánszektor szereplőivel. A helyi gazdaság szereplők megszólításának célja, hogy közvetlenül az Önkormányzattól tudjanak információhoz jutni a fejlesztési elképzelésekről, irányvonalakról, illetve akár konkrét fejlesztésekről is. Az ilyen alkalmak teret engednek a gazdasági szereplők igényeinek megfogalmazására, új ötletek meghallgatására, vagy a rendelkezésre álló erőforrások felmérésére. A párbeszéd tisztább és átláthatóbb helyzeteket teremt, könnyebbé teszi a fejlesztések megvalósítását.

- **Beruházásokat megelőző párbeszéd**

Konkrét beruházások esetében is érdemes előzetes egyeztetéseket lefolytatni. Amennyiben önkormányzati beruházásról van szó, úgy a tájékoztatás elvárható az Önkormányzat részéről, illetve a lehetséges konfliktushelyzeteket is oldani tudja az érdemi párbeszéd. Magánberuházások esetében, korlátozott az Önkormányzat mozgástere, de itt is fontos érdekérvényesítő szerepe lehet az előzetes egyeztetéseknek, illetve kommunikálni kell az önkormányzati és lakossági oldalról felmerülő elvárásokat.

- **Együttműködés a környező településekkel.**

A térségben olyan társulásokat lenne célszerű működtetni, ahol vagy a szomszédos, azonos gazdasági, társadalmi problémákkal küzdő települések együtt tudnak fellépni fejlesztéseik érdekében, vagy a nagyobb, szélesebb szolgáltatási körrel, fejlettebb infrastruktúrával rendelkező települések támogatni, segíteni tudják a kisebb településeket. Egy ilyen összefogás sokkal specifikusabban tudja kezelni egyes települések problémáit. Mindez a térségben vezető szerepet betöltő települések számára legalább annyi előnnyel jár, mint a kisebb, környező települések számára.

A települések minél több területen történő összefogása kiemelten fontos lenne. A kistérségi kapcsolatok nem csak a közös pályázatok, pénzszerezés, működés, de tapasztalatátadás, információcsere szempontjából is pozitív hatással lehet a településekre. Az elkövetkezendő években a partnerséget jól értelmező és együttműködésre kész, munkamegosztásban dolgozó települések a többiekhez képest jelentős előnyhöz juthatnak.

4 MONITORING

A fejlesztésektől minden esetben azt várjuk, hogy valamilyen pozitív irányú hatás-elmozdulást okozzon. A monitoring azzal foglalkozik, hogy ezt a hatás, hogyan lehet kimutatni, értékelni, milyen folyamatok eredményeképpen érhetőek el a szándékolt hatások. Egy jól működő monitoring rendszertől az várható el, hogy optimálisabb működési folyamatokat eredményez a fejlesztések lebonyolítása, és a kapcsolódó döntéshozatal esetében.

Kiemelt cél:

- A fejlesztések hatékonyságának növelése a monitoring folyamatok optimalizációjával;
- A fejlesztések tervezhetőségének támogatása a monitoring rendszeren keresztül;
- A fejlesztések által elért szándékolt és közvetett hatások megismerése.

A településfejlesztési tervben foglaltak megvalósulásának folyamatos nyomon követése, felülvizsgálata elsősorban a település érdeke. A monitoring célja felhívni a döntéshozók és a megvalósításért felelős szervezetek figyelmét a céloktól való esetleges eltérésre és összegezni az elvégzett feladatokat. Figyelni kell arra, hogy a célkitűzések elérése érdekében tett lépések a megfelelő időben történjenek, a megfelelő eszközökkel. A monitoring számos komplex feladatot foglal magában, az adatgyűjtéstől a fejlesztési terv esetleges szükséges módosításáig.

- Évenkénti rendszerességgel meg kell vizsgálni, hogy milyen lépések történtek a településfejlesztési terv célkitűzéseinek elérésére. Eltérés esetén be kell avatkozni, a kívánt cél elérése érdekében módosítani kell a meghatározott intézkedéseket.
- A településfejlesztési terv felülvizsgálata, aktualizálása négyévente szükséges, az elkészült felmérések, legfrissebb statisztikai adatok, egyéb új információk ismerete, illetve a fejlesztési terv megvalósulási folyamataiból levonható következtetések alapján.³
- Figyelemmel kell kísérni a külső környezet változásait, amellyel szükség esetén összhangba kell hozni a célkitűzéseket, illetve azok megvalósulási eszközeit.
- Ki kell értékelni a már végrehajtott feladatok eredményeit, különös tekintettel a pályázati úton megvalósított fejlesztések pénzügyi és fizikai megvalósulására.
- Rendezési terv készítése előtt az Önkormányzat dönt, hogy a fejlesztési tervet változatlan tartalommal alkalmazza, egy későbbi időpontban módosítja, vagy ezeknek a módosításuk együttléte készül.

A településfejlesztési feladatok teljesítéséről a közmeghallgatáson a polgármester évente beszámolót tart a város polgárainak. A közvélemény folyamatos tájékoztatása a helyi sajtón keresztül, illetve a helyben szokásos módon, a városi honlapon és a hirdetőtáblákon elhelyezett közlemények útján valósulhat meg. Alapvetően kétféle monitoring eljárást lehet megkülönböztetni:

- Folyamat-monitoring: Lényegében a fejlesztések nyomonkövetéséről van szó. A tervezési szakaszban megállapított célok és előrehaladási mérföldkövek alapján ellenőrzi a fejlesztések lebonyolítását. A folyamatmonitoring része a folyamatos kockázatelemzés és a szükséges korrekciós elemek beépítése a megvalósításba. A döntéshozatali szint számára lehetőséget teremt a fejlesztésekről folyamatos visszajelzést kapni.
- Hatás-monitoring: Minden fejlesztés megtervezésének része, az előzetes hatáselvárások megfogalmazása. A fejlesztések lezárulta nem jelenti automatikusan, hogy lehetővé válik a hatások kiértékelése, hiszen sok esetben a hatás-elmozdulás csak a működési tapasztalatokkal együtt válik interpretálhatóvá. Ez azt is jelenti, hogy a hatásmonitoring nem köthető kizárólagosan az adott fejlesztés lezárásához, hanem a megvalósítás után is szükséges a folyamatos monitoring tevékenység. A döntéshozatali szint számára a hatásmonitoring alapján jó visszajelzés kapható a fejlesztések eredményességéről, illetve továbblépési lehetőségek terén nyújt támpontokat.

A monitoringrendszer indikátorokon keresztül tud visszacsatolást adni a fejlesztésekről. Alapvetően 3 típusú indikátort lehet megkülönböztetni:

- Kimeneti indikátor: Az erőforrások felhasználásával „automatikusan” előálló (de legalábbis várható) kimenetekre utal.
- Eredményindikátor: A fejlesztések által generált közvetlen hatásokat mutatja be.
- Hatásindikátor: A fejlesztések közvetlen eredményeitől, akár igen távol álló, közvetett hatások bemutatására alkalmas.

³ Az R.17. §-a alapján hétévente dönt az Önkormányzat, hogy a fejlesztési tervet és a rendezési tervet továbbra is változatlan tartalommal alkalmazza, vagy módosítja, vagy újat készít.

5 FEJLESZTÉSI TERVLAP

